

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**BOLU İLİ GEREDE İLÇESİNDE
ÜRETİLEN DERİ KEMERLERİN İNCELENMESİ**

HAVVA ÇAĞLAYAN

EL SANATLARI ANASANAT DALI

EKİM 2019

**BOLU İLİ GEREDE İLÇESİNDE ÜRETİLEN DERİ KEMERLERİN
İNCELENMESİ**

Havva ÇAĞLAYAN

DANIŞMAN Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
EL SANATLARI ANASANAT DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ 2019

Havva ÇAĞLAYAN tarafından hazırlanan “BOLU İLİ GEREDE İLÇESİNDE ÜRETİLEN DERİ KEMERLERİN İNCELENMESİ” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi El Sanatları Anasanat Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR

El Sanatları Anasanat Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Başkan: Doç. Dr. Gülgün BANGİR ALPAN

Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

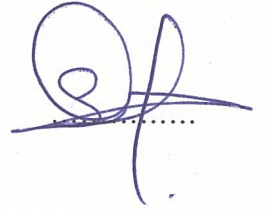
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Üye: Prof Dr. Hürrem Sinem ŞANLI

Geleneksel Türk Sanatları Anasanat Dalı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Tez Savunma Tarihi: 23./10.../2019

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Figen ZAFİF
Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Havva ÇAĞLAYAN

23.10.2019

BOLU İLİ GEREDE İLÇESİNDE ÜRETİLEN DERİ KEMERLERİN
İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Havva ÇAĞLAYAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Temmuz 2019

ÖZET

Bu araştırmanın genel amacı, Bolu ili Gerede ilçesinde yapılan deri kemer üretimi ve günümüzdeki durumunun incelenmesi ve belgelenmesidir. Çalışmada; deri kemer yapımında kullanılan hammadde, araç gereç, üretim aşamaları, ürünlerin yapımında kullanılan desen ve renk özellikleri incelenmiştir. Ayrıca Gerede ilçesinde deri kemer üretimi ile uğraşan bireyler ile kemer işleme atölyelerindeki ürünler araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma ile ilgili bilgiler tarama yöntemi ile yazılı kaynaklardan ve bu işle uğraşan kişilerden elde edilmiştir. Kaynaklardan elde edilen bilgiler amaçlar doğrultusunda belirlenen başlıklar altında özetlenmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini Gerede ilçesinde deri kemer üreticileri ve deri kemer ürünleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 60 deri kemer ve 20 adet deri kemer üretimi ile uğraşan bireyler oluşturmaktadır. Araştırma süresince uzman görüşleri yardımıyla bir anket düzenlenmiş ve bu anket kemer üretimi ile uğraşan bireylere uygulanmıştır. Seçilen firmalar ve işyerinde çalışan 20 bireye uygulanan anket ve bilgi formu ile elde edilen veriler SPSS 16 (Statistical Package For Social Sciences) programına aktarılarak frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları hesaplanmıştır. Elde edilen değerlere göre tablolar hazırlanmış ve yorumları yapılmıştır. Ayrıca 60 adet deri kemer ürününün ayrı ayrı fotoğrafları çekilmiş ve elde edilen verilerin analizi yapılmıştır. Kemer yapımında en çok bufollo, kösele, vaketa ve güderi çeşidi derilerin ve yüzey süslemede ise en çok baskı tekniğinin tercih edildiği tespit edilmiştir.

Bilim Kodu : 40614
Anahtar Kelimeler : Deri Kemer İşlemeciliği, Bolu, Gerede
Sayfa Adedi : 133
Danışman : Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR

EXAMINATION OF LEATHER BELTS PRODUCED IN GEREDE DISTRICT OF
BOLU PROVINCE

(Master's Thesis)

Havva ÇAĞLAYAN

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF FINE ARTS

July 2019

ABSTRACT

In this study, the place and importance of leather belt processing in Gerede District of Bolu province, the current situation and the products made were investigated. Making of leather raw materials, tools and equipment used in Belt processing, techniques, stages of construction, product types, pattern and color properties used in the production of products were examined. In the research, individuals engaged in leather belt processing in Gerede district and products in Belt processing workshops were included within the scope of research. Information about the research has been collected from written sources and persons engaged in this work by means of the screening method. The information obtained from the sources is summarized under the headings determined for the purposes. The working universe of the research consists of leather belt manufacturers and leather belt products in Gerede district. The sample of the study consists of 60 leather belt products and 20 individuals engaged in leather belt processing. The questions prepared for the purposes of the research were made into questionnaires and filled out by mutual interview technique to 20 individuals engaged in leather belt processing, the answers were tabulated and their analyses were made. In addition, 60 individual photographs of leather belt products were taken, filled in according to the prepared data forms and the data obtained was analyzed. The products were examined in terms of variety, technique, colour, composition and place of use.

Science Code : 40614
Key Words : Leather Belt Processing, Bolu, Gerede
Number of Pages : 133
Advisor : Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR

TEŞEKKÜR

Çalışmam süresince her türlü desteğini esirgemeyen başta değerli danışmanım Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Atölyede ve mağazalarında gözlem yapma imkânı sağlayan Bolu ili Gerede ilçesinde üretilen Giza Deri, Reto Deri Ürünleri, Yurtsever Deri Ürünleri ve Kemer İst. çalışanlarına. Atölye ortamında her türlü desteklerini esirgemeyen İbrahim KARAGÖZOĞLU ve Abdullah BAYRAKTAR ustalara teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım boyunca maddi manevi desteklerini hiç esirgemeyen değerli annem Mevlüde ÇAĞLAYAN ve babam Osman ÇAĞLAYAN, her konuda bana yardımcı olan kardeşim Betül ÇAĞLAYAN gönülleriyle yanımda olan beni seven, destekleyen herkese sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	xi
RESİMLERİN LİSTESİ	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar.....	5
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Bolu İli ve Gerede İlçesi Hakkında Genel Bilgi.....	7
2.1.1. Bolu ili hakkında genel bilgi	7
2.1.2. Gerede ilçesi hakkında genel bilgi	8
2.2. Sanatın Tanımı ve Tarihçesi.....	9
2.2.1. El sanatları.....	10
2.3. Deri Hakkında Genel Bilgi.....	11
2.3.1. Deri sanatının tanımı	11
2.3.2. Dericiliğin tarihsel gelişimi.....	11
2.3.3. Deri teknolojisi (derinin elde edilmesi).....	14
2.3.4. Derinin işlenmesi.....	17
2.3.5. Kemerin tanımı ve tarihçesi	19
2.3.6. Deri çeşitleri	20
2.3.7. Deri yüzey süsleme teknikleri.....	23

2.3.8. Derinin kullanıldığı yerler	26
2.4. İlgili Araştırmalar	27
3. YÖNTEM	29
3.1. Araştırmanın Modeli	29
3.2. Evren ve Örneklem.....	29
3.3. Veri Toplama Teknikleri	29
3.4. Verilerin Analizi.....	30
4. BULGULAR VE YORUM.....	31
4.1. Deri Kemer Üreticilerine Ait Kişisel Bilgiler	31
4.2. Deri Kemer Hammaddesinin Temin Edilmesi ve Deri Çeşitleri.....	33
4.3. İncelenen Deri Kemerlere İlişkin Bilgiler	34
4.3.1. Deri kemer yapımında kullanılan araç ve gereçler.....	34
4.3.2. Deri kemer yapımında kullanılan yüzey süsleme teknikleri	51
4.3.3. Deri kemer yapımında tercih edilen renkler.....	51
4.3.4. Deri kemerin üretim aşamaları (erkek kemeri)	52
4.4. Deri Kemerlerin Satış Yerlerine Temin Edilme Durumları	57
4.5. Deri Kemerlerin Tasarımı	58
4.6. Bolu İli Gerede İlçesinde Deri Kemer Yapan Firmalara İlişkin Bilgiler	58
4.6.1. Atölyelerde çalışan eleman sayısı	58
4.6.2. Atölyelerde çalışanların statüsü	59
4.6.3. Çalışanları üretimden elde ettiği aylık kazanç	59
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	61
KAYNAKLAR	63
EKLER.....	67
EK-1. Bilgi Formu	69
EK-2. Anket formu.....	129

ÖZGEÇMİŞ 133

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge 3.1. Bolu ili Gerede ilçesindeki deri kemer üretim firmalarında tespit edilen deri kemerler	29
Çizelge 4.1. Deri kemer üreticilerinin cinsiyet durumlarına ilişkin dağılım	31
Çizelge 4.2. Deri kemer üreticilerinin yaş ve öğrenim durumlarına ilişkin dağılım	32
Çizelge 4.3. Deri kemer üreticilerinin mesleği öğrenme durumları ve meslekteki yıllarına ilişkin dağılım	32
Çizelge 4.4. Deri kemer üretiminde hammadde temini şekli ve deri çeşitleri ilgili dağılım.....	33
Çizelge 4.5. Deri kemerlerde kullanılan gereçlere ilişkin dağılım	50
Çizelge 4.6. Deri kemer üretiminde kullanılan yüzey süslemelere ilişkin dağılım	51
Çizelge 4.7. Boyamada tercih edilen renkler	51
Çizelge 4.8. Deri kemerlerin satış yerlerine temin edilme durumlarına ilişkin dağılım	57
Çizelge 4.9. Deri kemerlerin tasarım şeklini gösteren dağılım.....	58
Çizelge 4.10. Deri kemer firmalarında çalışan eleman sayısına ilişkin dağılım.....	58
Çizelge 4.11. Deri kemer atölyesinde çalışanların iş yerindeki konumuna ilişkin dağılım	59
Çizelge 4.12. Çalışanların elde ettiği aylık kazançlarına ilişkin dağılım.....	60

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim 2.1. Bolu ve ilçeleri haritası.....	7
Resim 2.2. Gerede çarşısı içi.....	8
Resim 2.3. Gerede yeni cami.....	8
Resim 2.4. Derinin kısımları.....	14
Resim 2.5. Kılın histolojik yapısı.....	16
Resim 2.6. Derinin kimyasal yapısı.....	17
Resim 4.1. Ayarlı (çarklı zımba).....	35
Resim 4.2. Derim kesim bıçağı (falçata).....	35
Resim 4.3. Deri traş bıçağı.....	36
Resim 4.4. Maket bıçağı.....	36
Resim 4.5. Çelik cetvel.....	36
Resim 4.6. Delgi zımba.....	37
Resim 4.7. Çekiç.....	37
Resim 4.8. Yuvarlak Demir (Muşta).....	38
Resim 4.9. Rulet.....	38
Resim 4.10. Kauçuk.....	39
Resim 4.11. Fırça.....	39
Resim 4.12. Biz.....	39
Resim 4.13. Fermejüp, zımba (açık, kapalı) basma aleti.....	40
Resim 4.14. Makas.....	40
Resim 4.15. Oyma Kalem.....	41
Resim 4.16. Pergel.....	41
Resim 4.17. Tokmak.....	42
Resim 4.18. Deri dikiş iğneleri.....	42
Resim 4.19. Yuvarlak uçlu deri kesim makinesi.....	43

Resim 4.20. Şerit kesim makinesi.....	43
Resim 4.21. Yarma makinesi.....	44
Resim 4.22. Deri dikiş makinesi.....	44
Resim 4.23. Mahat makinesi	45
Resim 4.24. Üç kafa pres makinesi	46
Resim 4.25. Metal baskı kalıpları	46
Resim 4.26. Baskı makinesi.....	47
Resim 4.27. Freze makinesi.....	47
Resim 4.28. İlaçlama makinesi.....	48
Resim 4.29. Derinin yuvarlak bıçaklı kesim motoru ile kesimi	52
Resim 4.30. Derinin şerit kesim makinesinde kesilmesi	53
Resim 4.31. Deri şeritlerin yarma makinesinde traşlanması ve inceltilmesi.....	53
Resim 4.32. Deri kemer parçalarının ilaç makinesinde yapıştırıcı sürülmesi	54
Resim 4.33. Mahat makinesinde şeritlerin kemer haline gelmesi ve kenar fazlalıkların alınması	54
Resim 4.34. Boylama makinesinde kemerin kesimi, deliklerin açılması	55
Resim 4.35. Baskı makinesinde deriye desen basma	55
Resim 4.36. Tokalık ve uç kesme pres makinesi.....	56
Resim 4.37. Tokayı vidalama	56
Resim 4.38. Kemerin son hali.....	57

1. GİRİŞ

1.1. Problem durumu

Plastik sanatların bir kolu olan el sanatları, bireyin bilgi ve becerisine dayanan, doğal hammaddelerden, yararlanarak yapılan, toplumun kültürünü, gelenek ve göreneklerini, folklorik özelliklerini taşıyan, yapan kişinin zevk ve becerisini yansıtan sanatsal, etkinliklerden oluşmaktadır (Öz, 1998, s.42-43).

İnsanoğlu var olduğundan bugüne kadar tabiat şartlarına bağlı olarak el sanatları ortaya çıkmıştır. İnsanlar ilk önce korunmak, örtünmek ve beslenmek amacıyla el sanatlarının ilk örneklerini vermişlerdir. El sanatları ilerleyerek çevre şartlarına göre değişimler göstermiş, ortaya çıktığı toplumun duygularını, sanatsal beğenilerini ve kültürel özelliklerini yansıtır hale gelmiş ve ‘‘geleneksel’’ özelliğini almıştır. Binlerce yıllık tarih sürecinden geçen el sanatları çeşitli uygarlıkların kültür mirasıyla ve kendi öz değerini birleştirerek, zengin bir, kültür oluşturmuştur (Sarıkaya Hünere, Er,2012, s.181).

Türk kültür tarihine bakıldığında zaman Türk sanatının göçebe yaşam şartlarının bir gereği olarak dericiliğin, madenciliğin, çömlekçiliğin ve ağaç tornacılığın Türk sanatının başlangıcını teşkil ettiği görülür (Ögel, 1962, s.62)

Orta Asya'dan itibaren, yakın doğuyu da içine alan Türkler, sanat ve kültürümüzü Anadolu'da önemli eserler bırakarak şimdiye kadar getirmiştir (Öztürk, 1997, s.66).

Tarih boyunca pek çok, kültürle ev sahipliği yapan Anadolu çok çeşitli ve zengin el sanatlarının merkezidir. Anadolu'daki el sanatları, merkezleri, saymakla bitmeyecek, kadar çoktur (Arlı, 1990, s.4).

Geçmiş bugünkü gününe kadar getiren el sanatları; sosyal ve kültürel yaşamımızı etkileyen ve yansıtan en kalıcı ve anlamlı, belgelerdir (Özbaşı, 2002, s.785).

Anadolu toprakları tarih boyunca birçok kültüre ev sahipliği yapmıştır. El sanatları merkezi olarak büyük bir üne sahiptir. Anadolu'nun önemli bir sanat merkezi olarak

tanınmasında Asya'yı, Avrupa'yı ve Afrika'yı birbirine, bağlayan bir geçit noktası olması ve coğrafi özelliği önemli etkindir (Arlı, 1990, s.7).

Çok zengin bir el sanatları potansiyeline sahip olan Anadolu da yüzyıllar öncesinden beri insanlar yaratıcı düşüncelerini kullanarak maden, bitki ve hayvanlardan elde ettikleri hammaddeleri değerlendirmişlerdir. Bu zengin el sanatlarından biri de deri sanatıdır (Özdemir, Kayabaşı, 2004, s.599).

Dericilik, ilk insanların doğa şartlarına karşı koyarak barınma ve örtünme ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. İnsanlar avladıkları hayvanların derilerinden yararlanma için ilkel deri işleme yöntemlerini bulmuşlardır. Bunun için de doğal her koşuldan yararlandıkları görülmüştür. Hayvanların derilerini yüzebildikleri ve sularda yıkadıkları, ağaç dallarına ve kazıklar arasına gererek, kuruttukları, yaktıkları ateş dumanıyla tütsüledikleri, toprağı, tuzu, şapı da ilkel sepilme yöntemleriyle, birlikte kullandıkları tahmin edilmektedir (Sakaoğlu, Akbayır, Yelmen, 2002, s.14).

Anadolu'da dericilik MÖ 2000'li yıllar da Hititler ile başlamıştır. Hititlere ait elimize geçen deri giysi ve burnu yukarı kalkık ayakkabılarından, Hititlerin deri üretim ve kullanım alanlarında büyük gelişmeler gösterdiği anlaşılmaktadır (Yelmen, 2005, s.302).

Deri sanatında aplikasyon tekniğini kullanılarak süslenen su mataraları, eğer örtüleri, kemerler Orta Asya' da yapılan kazılarda bulunmuştur. İleriki yıllarda parşömenin bulunması ile cilt sanatı doğmuş ve Uygurlar ilk örneklerini vermişlerdir. Osmanlı döneminde pek çok geleneksel sanatımız gibi 16. ve 17. yüzyıllarda deri sanatımız altın çağını ulaşmıştır. Ahilik teşkilatının varlığı ve dönem padişahlarının sanata verdiği değerden dolayı deri sanatımız çok ileri düzeye gelmiştir. Bu dönemde yapılan eserlerde teknik, renk, kalite, desen gibi özelliklerine 20. yüzyılda dahi ulaşılammıştır (Aydın, 1996, s.2).

Doğal bir malzeme olması ve modern eşyalarla da uyum sağlaması nedeni ile birçok giyim aksesuarında ve eşya yapımında kullanılmaktadır. Derinin kolay işlenebilir olması ve yumuşaklığı her kumaşın kullanıldığı yere kolayca girmesine imkân vermiştir. Bunlardan bazıları dekoratif amaç ile kullanılan minder ve yastıklar,

duvarları süslemek amacıyla yapılan ve bulunduğu mekâna estetik değer katan tablo, pano ve duvar süsleri, ayrıca kemer, çanta, takı gibi giyim aksesuarları, fotoğraf çerçeveleri, yazı takımı gibi ürünlerdir (Özdemir, Kayabaşı, 2007, s.99).

Günümüzde deri birçok alan da kullanılmakla birlikte el sanatları içinde deri giyim sektörel olarak hızla gelişmektedir. Makineli üretimle birlikte el işçiliği kemer yapan atölyelerde ciddi bir azalma buna bağlı deride el işçiliği sanatının yok olma tehlikesi baş göstermiş olup, bu sanat dalı yaşam savaşı vermektedir. Başta endüstrileşme olmak üzere gelişen ve değişen teknolojiye rağmen hala yapılan birçok el sanatı ürünlerinde sanatın ruhu yaşatılmaya çalışılmaktadır.

Bolu ili Gerede ilçesinin en önemli gelir kaynaklarından biri dericiliktir. Geredeliler bu şehrin girişine “Debbağlar Şehri Gerede” levhasını asarak dericiliklerini ilan etme yolunu bulmuşlardır(Yelmen, 2005, s.308).

Bu çalışma, Türkiye'nin deri kemer işlemeciliği alanında önde gelen şehirlerimizden Bolu iline bağlı Gerede ilçesinde yapılmıştır. Gerede ilçesinin seçilme nedeni daha önce bu yörede deri kemer işlemeciliği alanı üzerinde tez çalışmasının yapılmamasıdır. Literatürdeki bu boşluğu doldurmak ve gelecek kuşaklara yazılı miras bırakmak bu araştırmanın problem konusunu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Bolu İli Gerede İlçesinde bulunan olan deri kemer çeşitlerinin ve yapım aşamalarının incelenmesidir. Bu genel amaçlar doğrultusunda aşağıda sıralanan konulara yer verilmiştir.

1. Bolu ili Gerede İlçesinde bulunan atölyelerde deri kemer üreticilerine ait kişisel bilgiler
2. Bolu ili Gerede ilçesinde deri kemer hammaddesinin temin edilmesi ve deri çeşitleri
3. Bolu ili Gerede ilçesinde İncelenen deri kemerler
4. Bolu ili Gerede ilçesinde deri kemerlerin satış yerlerine temin edilmesi

5. Bolu ili Gerede ilçesinde atölyelerde üretilen deri kemerlerin tasarımı
6. Bolu ili Gerede ilçesinde deri kemer yapan firmalara ilişkin bilgiler

1.3. Araştırmanın Önemi

Bireyin günlük hayatını sürdürebilmek ve ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yaptıkları beceriler el sanatlarını ortaya çıkarmıştır. İhtiyacın çeşidi arttıkça toplumların sosyal ve kültürel seviyelerinin değişip geliştikçe sanat dalları genişlemiş ve teknikleri değişmiştir. Bu alanlardan biri de deri işlemeciliği sanatıdır. Deri sanatı geçmişten günümüze ülkemizin birçok yerinde çok çeşitli ürün seçenekleriyle var olmaktadır. Tarımsal bir yapıya sahip olan ülkemiz ekonomisinde hayvancılık önemli bir yer kaplamaktadır. Hayvan derileri birçok işlemden geçirilerek oluşturulan kemerlerin ülkemizde çok önemli bir yeri vardır. Toplumun istek ve ihtiyaçlarına göre, çağın modasına uygun, sürekli yenilik gösterip çeşitlilik sağlamaktadır. Deri kemer insanoğlunun ihtiyacını karşılayan giyim aksesuarlarında kıyafeti tamamlayan vazgeçilmez bir unsurdur. Deri kullanımının kolay olması ve her türlü dış etkiye karşı dayanıklı olması el sanatları içinde geniş bir yerinin olmasına neden olmuştur.

Türk dericilik sanatında Gerede İlçesi deri tabaklama ve deri kemer üretimi konusunda önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle bu çalışma; deri kemerlerin tanıtılması, çeşitlerin belirlenmesi ve yöredeki durumunun incelenip tespit edilmesi yoluyla, yöreye ait deri kemer sanatının tanıtılması ve gelişmesine katkı sağlamak ve bu alanda çalışan ve ilgi duyan kişilere kaynak oluşturması açısından planlanmış ve yürütülmüştür.

1.4. Varsayımlar

1. Araştırma için belirlenen yöntem ve teknikler ile hazırlanan ürün bilgi formları araştırmanın amacında belirlenen özellikleri ölçecek niteliktedir.
2. Araştırmanın yöntem ve tekniklerini belirlemede başvurulan uzman görüşleri yeterlidir.
3. Araştırma için seçilen örneklem evreni temsil niteliğine sahiptir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma Bolu ili Gerede ilçesinde deri kemer yapan iş yerleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan el yapımı 60 adet deri kemer ile sınırlıdır.
3. Araştırma, Türkçe yazılı kaynak ve elektronik ortamda yapılan kaynak araştırmaları ile sınırlıdır.
4. Araştırmadan elde edilen bilgiler, geliştirilen veri toplama aracı olarak kullanılan anketler ve gözlem formları ile sınırlıdır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Bolu İli ve Gerede İlçesi Hakkında Genel Bilgi

2.1.1. Bolu ili hakkında genel bilgi

Resim 2.1. Bolu ve ilçeleri haritası (Bolu Gündem, 2018)

Türkiye yüzölçümünün %1,015'lik bölümünü kaplayan Bolu İli, 8.276 km² (827.600 Ha.) yüzölçümü ile Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz bölümünde yer alır. Ortalama rakım 1000 m merkez ilçe rakımı ise 725 m. civarındadır.

Bolu'nun, batısında Düzce ve Sakarya, güneybatısında Bilecik ve Eskişehir, güneyinde Ankara, doğusunda Çankırı, kuzeyinde Zonguldak ve kuzey doğusunda Karabük illeri yer alır. İl sınır uzunluğu 621,4 km'dir.

Bolu İl Merkezine göre; Dörtdivan, Yeniçağa ve Gerede İlçeleri doğuda, Menden kuzeydoğuda, Göynük ve Mudurnu İlçeleri güneybatıda, Seben ve Kırısıcık İlçeleri ise güneyde yer almaktadır (İnternet 1)

Bolu, tarihi ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra muhteşem doğal güzellikleri ile de her mevsim de turizm merkezi olma özelliğine sahiptir.

Bugün bir vilayet başkenti olan Bolu bulunduğu alan bakımından eski ve tarihi bir şehirdir. Eski çağlardan günümüze kadar pek çok vakalar ve uygarlıklara sahne olmuş, çeşitli iradeler görmüş, çeşitli isimlerle anılmıştır (Konpara, 1964, s.19)

2.1.2. Gerede ilçesi hakkında genel bilgi

Bolu İlinin doğusunda yer alan ilçenin güneydoğusunda Kızılcamaham ve Çamlıdere, kuzey doğusunda Çerkeş ve Eskipazar, güneybatısında Dörtdivan, kuzeyinde Mengen, batısında Yeniçağa toprakları ile sınırlı olarak yaklaşık 1.059 km² alana sahiptir. İlçenin rakımı 1.350 metre olup, nüfusu 34565, il merkezine uzaklığı 52 km'dir. İlçe merkezi 8 mahalleden oluşmuştur. Ayrıca ilçe merkezine bağlı 92 köy bulunmaktadır (internet)

Resim 2.2. Gerede çarşı içi (Esen, 2018)

Resim 2.3. Gerede yeni cami (Mutlu,2018)

Gerede deri sanayi bünyesinde çalışır durumda 120 fabrika vardır. Bu, fabrikalarda tümüyle büyükbaş (inek, manda, dana vb.) hayvan derileri işlenmektedir. Kurulu kapasite 240 ton/gün olup yüzde 25 kapasite ile çalıştığından söz edilmektedir (Dağtaş,2007, s.154).

Günümüzde Gerede Bölgesinin en önemli gelir kaynağı deri işlemeciliğidir. Nitekim kentin dışına asılan “Debbağlar Şehri Gerede” levhası buna vurgu yapar niteliktedir (Dağtaş, 2007, s.154).

Geredeli dericiler deri eğitime de önem vermişler ve Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nde Gerede Dericilik Meslek Yüksek Okulu’nu kurmuşlardır. Geredeli meslektaşlarımız, İstanbul dericiliğinden de önemli bilgiler edinmektedir (Yelmen, 2005, s.308).

2.2. Sanatın Tanımı ve Tarihçesi

İnsanlar sürekli olarak içinde yaşadıkları çevreyi, kuşatan nesnelere kendileriyle ilişkiler açısından algırlar ve yorumlarlar bu işi yaparken hep bu ilişkilerin özünü korumaya çalışırlar. İşte sanat eylemi insanın bu tür birikimiyle bağlantılı bir enerjidir. Sanat, bir insan işi bir insan yaratması olarak, yine insan kendini anlattığı bir alandır. Bir başka deyişle, insanın kendini ifade etme yolundan biridir (Mülayim, 1995, s.17).

Sanat insanların duygu ve düşüncelerini, ruhsal dengelerini ve heyecanlarını başkalarına aktarabilmesi duygu ve düşüncelerini biçimlendirmesidir (Züher, 1971, s.13).

İnsan yapısında “güzel”i arama isteği belki de sanatı en iyi açıklayan bir kavramdır. Sanatın bütün anlamlarını içinde barındıran tek bir tanımını yapmak imkânsızdır. Çünkü sanat, esnek ve çok kapsamlı göreceli yönü ağır basan kavramdır (Balcı, 1981, s.7).

Sanat tarihi ve arkeolojik araştırmalar, şunu gösteriyor ki yazıdan önce sanat keşfedilmiştir. Henüz yazıyı bilmezken, insanoğlu kendini, anlatma yollarından en evrensel olanını çoktan bulmuştur. Sanatçılar en başından beri hayat deneylerini

kısaltıp özetlemişler, geç ve zor kavranan şeyleri, kolayca yaşatmış canlandırılmış ve duyurmuşlardır (Mülayim, 1995, s.17).

2.2.1. El sanatları

Evrende insan elinin değdiği ve şekil verdiği her şey yaşamın bir parçası ve bir sanat ürünüdür. Her birey kendi öz dünyasında birer sanatçıdır. El sanatlarının evrensel boyutlarda olmasının en önemli sebebinden biri de aile geleneği olarak nesilden nesille aktarılmasıdır. Dünyanın birçok yerinde bu bir köyde olabilir ya da şehir merkezi de el sanatlarındaki teknikler ve süslemeler benzer özellikler taşıyabilir. Birçok sanat eserinin yaratıcılıkta özgün olması büyük bir rol oynar. Yüzyıllar içinde birçok el sanatı gelişmiş ve birçok el sanatı gelişen teknolojinin etkileriyle ve ekonomik kaygılar nedeniyle kaybolmuştur (Yalçınkaya, 2006, s.1).

El sanatlarını genel anlamda “insanın duygu ve düşünme özelliklerinin doğuştan var olan yetenekleriyle sonradan kazanılmış tecrübe ve becerisinin çeşitli materyallerde şekillenmesi sonucu ortaya çıkan sanatla zanaatın kaynaştığı eserler” olarak tarif edebiliriz (Kaşkaloğlu, 1987, s.36).

Gelmiş geçmiş birçok medeniyetlerin beşiği ve aynı zamanda geçit yolu olan yaşadığımız coğrafyada el sanatlarının çok geniş ve zengin bir geçmişi vardır. Bu el sanatlarından biri de deri işlemeciliğidir (Doğanöz, 1994, s.127).

Deri, insanoğlunun taş ve ağaçtan sonra en çok kullandığı doğal kaynaklardan sadece biridir ve insan hayatına girişi ateşin keşfinden eskilere dayanmaktadır. İlk insanlar vurdukları hayvanların derilerinden de yararlanmak istemişlerdir, derinin bozulmasını önlemek için çeşitli yöntemler bulmuşlar ve dericilik sanatının doğmasına sebep olmuşlardır (Güler, Alparıslan, 2008, s.193).

2.3. Deri Hakkında Genel Bilgi

2.3.1. Deri sanatının tanımı

Başlangıçta insanların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla başlayan el sanatları, zamanla insanların süslenmek, yaşadığı mekânları güzelleştirmek ve artan ihtiyaçlarını karşılamak üzere gelişmiş; dokuma, deri, taş, maden, çini vb. gibi sanat dallarına ayrılarak, geniş bir yelpaze oluşturmuştur (Kayabaşı, Özdemir, 2004, s. 599).

İnsanoğlunun yaşadığı sürece baktığımızda derinin bu süreçteki yerinin ne kadar önemli olduğunu görmekteyiz. Deri insanoğlunun ihtiyaçlarını karşılamak için kullandığı ilk malzemelerden biridir (Yıldız, 1993, s.1).

Dericilik, hayvanların yüzülmüş derilerini işleyerek kullanabilecek duruma getirilmesi olarak tanımlanan ve insanların bildiği en eski sanatlardan sadece biridir (Saral, 1996, s. 4).

Hayvanların postundan elde edilen ve uygulanan tekniklerle işlenip ve biçimlenen deri tarihin ilk dönemlerinden bugüne kadar yaşamın çeşitli alanlarında kullanılmıştır. İlk çağlardan bugüne kadar deri kültürel çeşitliliklerle ve işlevsel amaçlara göre biçimlenerek kullanılmaktadır (Kayabaşı, Özdemir, 2004, s.599).

2.3.2. Dericiliğin tarihsel gelişimi

Sanat kaynağını ilkel topluluklarda yapılan büyüler ve büyüsel törenlerden almıştır. Doğanın karşısında zayıf olan insanlar, avlayacakları hayvanların resmini çizerek heykellerini yaparak ya da onlar gibi hareket ederek onları etkileyebileceklerine inanmışlardır. Bu toplumlarda ilkel büyücüler sanatçının toplumsal işlevini yerine getirmiştir (Armağan, 1992, s. 26).

Derinin ne zaman kullanılmaya başlandığı, derinin doğa koşullarına dayanmaması nedeniyle tam olarak bilinmemektedir. İlk derinin kullanılmaya başlandığı dönemler hakkında bilgi ancak mağara duvarlarına çizilmiş resimlerden anlaşılmaktadır (Aydın, 1996, s.12).

Anadolu topraklarının bulunduğu coğrafyada bugüne kadar birçok uygarlık yaşamıştır. Yerleşik uygarlıklar olan Hitit, Frig, Lidya, İon, Grek ve Urartu bu topraklarda yaşamışlardır. Yerleşik bir hayat yaşanan bu uygarlıkların yanı sıra Asur, Pers ve Mısır da yine Anadolu'da kalıcı izler bırakmışlardır. Bu uygarlıkları sırasıyla Selçuklular, Beylikler, Bizans ve Osmanlı İmparatorlukları izlemiştir (Dağtaş, 2007, s.7).

Uzamanlar tarafından yapılan araştırma ve kazılar sonucunda deri işlemek için kullanılan aletler ve bazı deri kalıntıları bulunması sebebi ile derinin kullanımının taş devrinin ilk zamanlarında başladığı konusuna açıklık getirmektedir (Yıldız, 1987, s.22).

Paleolitik ve Mezolitik devirlerde basitçe işlenen deri Neolitik devirden yerleşik hayata geçişle daha bilinçli bir şekilde işlenmeye başlanmıştır. Kalkolitik ve Tunç devirlerinde deriyi işleyen aletlerin yapısı ve işlevselliği artmış ve deri hemen her alanda kullanılmıştır (Yıldız, 1993, s.1).

Bazı araştırmalara göre de deri işlemeciliği tarihine ait yazılmış eserler, dericilik sanatının asıl doğduğu yer doğu memleketleri olduğunu, buralarda geliştirildiğini ve ancak çok sonraları batıya geçerek endüstri haline getirildiği anlaşılmaktadır (Gökçesu, 1987, s.10).

Türklerin Orta Asya'daki dericilik zanaatı, batıya göçler nedeniyle Anadolu'ya taşınarak burada gelişimine devam etmiştir. Bu uzun süreç içinde sosyo-kültürel yapıya bağlı olarak derinin kullanım alanları ve işlemleri gelişmiş tasarımları da çoğalmıştır (Özdemir, 2007, s.67).

İlk insanların malzeme olarak deriyi kullanmaya başladıktan sonra derinin organik yapısı nedeni ile iklim koşullarına uzun süre dayanamaması buna bir çözüm yolu bulmayı gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Derinin uzun süre dayanıklılığını koruması için yapılan ilk çalışma, derinin yağlanması olmuştur (Yelmen, 1985, s. 38).

Organik bir malzeme olan deri hiçbir ortam ve koşulda; taş, çakmaktaşı, kemik hatta ağaç kadar dayanıklı olamamıştır. Bundan dolayı nadiren ve tesadüfen oluşan konservasyonlar sayesinde az da olsa deri bulgulara rastlanabilmektedir. Mısır gibi çok

sıcak ve kurak, Sibiryaya gibi soğuk bölgelerde ve bir de Orta Asya bozkırlarında deri parçalarının çürümeden kalabilmesi ve bugüne gelebilmesi mümkün olabilmektedir (Sakaoğlu, Akbayır, 2002, s.17).

Eşyaların süslenmesinde desen olarak dövüşen hayvan kullanılmıştır. Hun sanatında hayvan figürlerinin yoğun olarak kullanılmasıyla hayvan üslubu doğmuştur. Hun sanatçıları tek figürü ya da bir düzeni iki kez göstermek istediklerinde, deriyi ikiye katlayıp yapıştırarak kırıklı ya da yün iplik ile dikiyorlardı (Diyarbakırlı, 1972, s. 174).

Aslında deri sanatının gelişimi tarih boyunca Orta Asya bozkırlarında yaşayan kabilelerin kültürleri arası etkileşimi ile ortaya çıkmıştır. Bu nedenle deri sanatının başlangıcını doğrudan bir ırka ya da ulusa bağlamak mümkün değildir (Özdemir, Kayabaşı, 2008, s.36).

Anadolu'da, Hititler zamanında İÖ. 1500-1200 yıllarına denk düşen dönemlerde deri üretimi ve işlemeciliği en parlak dönemine ulaşmıştır. Boğazköy ve Alişar'da yapılan kazılarda, İÖ.2800 yılına ait bir çocuk mezarında çocuğun vücudunun içine sarıldığı deri parçaları bulunmuştur (Dağtaş, 2007, s.18).

Malazgirt zaferiyle Anadolu'ya yerleşen Türklerin dericilik, alanında oldukça ileri düzeyde oldukları bilinmektedir. Anadolu Selçuklular devrinde ilk sanat kurumu olan "Ahilik teşkilatı" kurulmuştur ve bu örgütlenmenin kurucusu Ahi Evran olmuştur. Anadolu'nun en parlak dönemi Ahilik Kurumu içerisinde gerçekleşmiştir (Tekin, 1993, s.52).

Osmanlı Dönemi'nde ise Anadolu'da dericiliğin üst seviyelerde olduğu ve bu sanatın Anadolu'dan Batı ülkelerine geçtiği yabancı kaynaklardan öğrenilmektedir. Osmanlı Dönemi'nde üretilen deri ürünleri, o günden günümüze kadar büyük bir birikimin oluşmasına neden olmuştur (Yelmen, 2005, s.206).

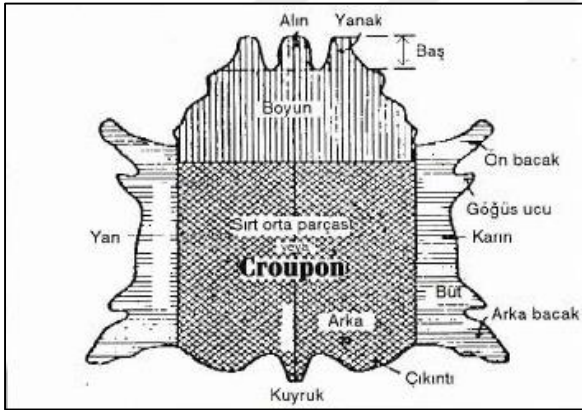
Osmanlı İmparatorluğunun yükseliş döneminde hızla gelişmiş ve Türk derileri dış ülkelerde en çok tercih edilen deri olmuştur. XVII. XVIII. yüzyıllarda dericilik en iyi dönemini yaşamıştır (Yapı ve Kredi Bankası Yayınları, 1977, s.82).

Türkiye’de 1920-1930’lı yıllarda her kasaba düzleminde bir tabakçılık atölyesine rastlanırken, zanaatın zamanla sanayiye dönüşmesi ve işin özünde ileri teknolojinin yer alması, rekabet koşulları, çevre kirliliği olgusu dericiliğin belli bölgelerde giderek de deri organize bölgelerinde yer alması sonucunu yaratmıştır (Gökçesu, 2002, s.13).

Tarih boyunca bir el sanatı olarak ilkel usullerle çalışan ve basit işlemler halinde bulunan deri işleciliği sanatı bütün dünyada büyük gelişmeler göstererek bugün bir endüstri durumuna gelmiştir (Demilel, 1998, s.22).

Deri sektörü bugün çeşitli kullanım eşyaları, ham ve yardımcı maddelerden yararlanarak gelişen teknolojinin ışığı altında günün modası ve gereklerine uygun biçimde imal etme mücadelesi vermektedir. Genel olarak sektörün üretimi iç pazara dönüktür (Güler, Kamiloğlu, 2008, s. 201).

2.3.3. Deri teknolojisi (derinin elde edilmesi)

Resim 2.4. Derinin kısımları (MEGEP, 2007, s.16)

Deri, insanlık tarihinin en eski dönemlerinden bu yana var olmuş işlenmiş ve kullanılmış bir üründür. Diğer bir anlatımla debagat/ sepicilik/ deri işleme; insanlığın bilinen en eski ve köklü sanatlarından biridir. Teknoloji tarihinde en eski mesleklerdendir deri işleciliği (Dağtaş, 2007, s.12).

Deri; bütün canlı yaratıklarda vücudun her tarafını örten ve üzerinde bulunduğu canlının (ırk, cins, yaş, mevsim, gıda, bakım) şartlarına göre birbirinden farklı karakterlere sahip olan koruyucu bir tabakadır (Eker, 1966, s.5).

Hayvan derileri piyasaya sunuluncaya kadar çeşitli işlemlerden geçmektedir. Hayvandan yüzülen ve tabakhanelerde işlenmeye hazır olan derilere ‘‘ ham deri’’, işlendikten sonra ortaya çıkan deriye ise ‘‘mamul deri’’ denilmektedir (Meydan Larousse, 1970, s.576).

Mamul deri üretiminde kullanılan ham deri; yapısı, dokusu, kimyasal bileşimi ve diğer özellikleriyle kendine has özellikleri olan bir deridir. Deri canlı hayvan vücudunda çok çeşitli fonksiyonları yerine getirir. Deri canlıyı soğuğa, sıcağa, dış mekanik etkilere ve mikroorganizmalara, karşı korur (Toptaş, 1993, s.1).

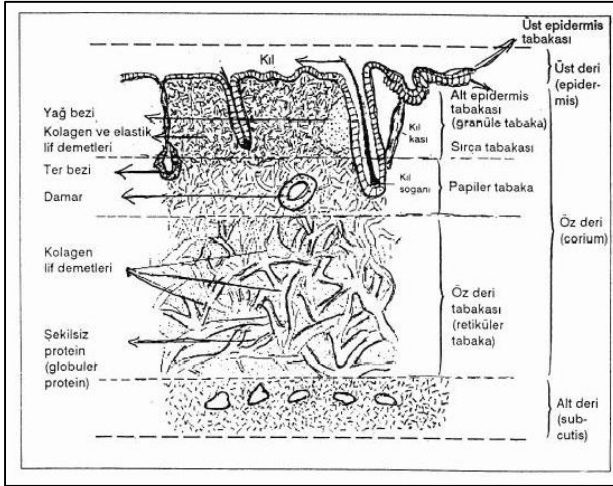
Deri endüstrisinin, esas hammaddesi ham deri olup maksat ve gayesi de bu hammaddeyi işleyerek mamul hale getirmektir. Ham derinin konservasyonun da ve sepilemesinde başarı sağlamak, neticede kaliteli bir mamul elde edilmek için ham derinin yapısını, histolojisini bilmek gerekir (Öncü, 1968, s.28).

Deri malzeme; sağlamlığı, çeşitli teknik ve bezemelerin kolay uygulanabilmesi nedenleriyle aranan bir malzeme, özelliğindedir. Deri; üzerindeki tüyler-kıllar alınmadan ve tüyler-kıllar alındıktan sonra olmak üzere iki şekilde, kullanılmaktadır (Dağtaş, 2007, s.11).

Deri endüstrisinde en fazla memeli hayvanların ham derileri kullanılmaktadır. Bunların histolojik ve kimyasal yapıları çoğunda benzerlik, gösterir. Fakat şurası da bir gerçektir ki; çeşitli hayvan türlerinin ham derilerinin yapılarında belli farklar mevcuttur (Öncü, 1968, s.28).

Derinin ilk olarak post, kürk biçiminde kullanıldığını görürüz. Bu dönem Prehistorik (tarih öncesi) dönemdir (Dağtaş, 2007, s.12).

Hayvan ham derisinin dış yani kıllı tarafından içe, etli kısmına doğru kalınlığına dikey bir kesiti alınıp mikroskop altında incelenirse, esas itibari ile birbiri üzerine yerleşmiş ve strüktür, kimyasal yönünden farklı üç başlıca tabaka halinde incelenmektedir (Öncü, 1968, s.29).

Resim 2.5. Kılın histolojik yapısı (MEGEP, 2007, s.5).

Bunlardan en üst kısmında olan üst deri (epidermis) denmekte ve genel olarak toplam deri kalınlığının %1'ini, üst derinin altında yer alan öze deri (corium) tabakası da genel deri kalınlığının %85'ini oluşturmaktadır. Derinin alt tabakasına ise; alt deri (subcutis) denmekte ve derinin %15'ini oluşturur (Yakalı, 1981, s.8).

Epidermis tabakası

En dışta, daima az ya da çok kıllarla örtülü, sert ve tamamen ölmüş hücrelerden oluşmaktadır. Canlı hayvanlarda bu tabaka vücudu dış tesirlere, darbelere karşı korur ve bir organ rolünü üstlenir ısıyı ayarlamaktadır (Öncü, 1968, s.29-30).

Epidermis tabakası ince bir tabakadır. Bütün ham derinin nazaran epidermisin kalınlığı %1 kadardır (Öncü,1968, 30).

Corium (derma) tabakası

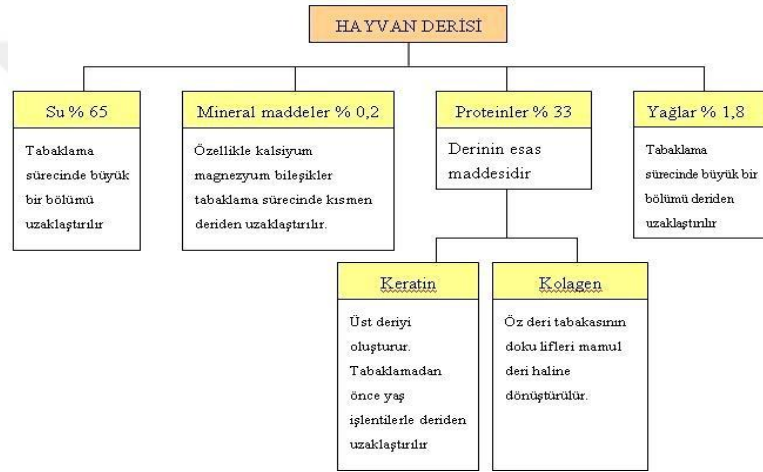
Dericilik tekniği bakımından bizi asıl ilgilendiren Corium tabakası önemlidir. Ham derinin en büyük kısmını Derma tabakası oluşturur. Conrium tabakasını oluşturan hücreler, kollagen tabiatındaki lifleri meydana getirir; bu liflerin nerede başlayıp nerede bittiklerini saptamak mümkün değildir (Öncü, 1968, s.32).

Öz deri tabakası, epidermisin hemen altında bulunmaktadır. Deri üretiminde en önemli tabakadır. Derinin koruyucu yapısı olarak görev yapar ve vücudu mekanik etkilerden

korumaktadır. Derinin en kalın tabakasıdır ve toplam kalınlığı %80'inden daha fazla (Komisyon, 1994, s.130).

Subcutis tabaka

Ham derinin en altında bulunan etli tabaka (leş kısmı) ham derinin bünyesine bağlı bir kısım değildir. Sepileme olayı için ham derinin hazırlanması sırasında bu leş kısmın deriden temizlenmesi gerekir. Yapılan işleme "kavalata" veya "etleri kazıma" denilmektedir (Öncü, 1968, s.33).

Resim 2.6. Derinin kimyasal yapısı (MEGEP, 2007, s.8)

Deri yaklaşık olarak %65 su, %33 protein, %1,8 yağ, %0,2 oranla da minerallerden oluşmaktadır. Deri üretiminde başarılı ve olumlu sonuçlar elde edilmesi, derinin kimyasal ve dokusal yapılarının tanınmasına bağlıdır. Bu suretle üretim sürecinde uygulanacak çeşitli kimyasal ve dokusal yapılarının iyi tanınmasına bağlıdır (Harmancıoğlu, 1989, s. 3).

2.3.4. Derinin işlenmesi

Deri henüz yapısal özelliklerini, koruduğu bir sırada, hayvandan yüzülerek hammadde olarak değerlendirilir. Bu durumda, kendine özgü bazı özelliklerini, kaybetmemiş olmaması, hatta beraberinde taşımış olması çok doğaldır. Ancak deri yüzüldükten sonra çabuk bozulma ve kokuşma eğilimi gösterdiğinden; gerekli olan bir dizi

teknolojik işlemlerden, zamana ve koşullara uygun olarak geliştirilmesi gerekmektedir (Harmancıoğlu, 1998, s.3).

Hayvanın yüzülen ham derisi canlı bir organik yapıya sahiptir. O nedenle çok hızlı bir şekilde bozulur ve kurduğunda sertleşir bu nedenle biçim verilemez. İşte deriyi yüzdükten sonra yapılan işlemler derinin istenilen amaçlarda kullanımını bize kolaylaştırır (Dağtaş,2007, s.11).

Yumuşatma; İşlenmek için deri fabrikalarına gelen ham derilere dolapta uygulanan ilk işleme ‘yumuşatma’ ya da başka deyişle ‘tazeleme’ denir. Hangi hayvana ait olursa olsun ham deriler bu aşamada konservelenmiş, yani bozulmaya karşı korunma durumuna getirilir. Bilindiği gibi konserveleme, derideki bozulma ve kokuşmaya yol açan bakteri faaliyetinin önlenmesi için, ham deri su miktarının kurutma veya tuz yardımıyla azaltılmaktadır (Dikmelik, 2013, s.2).

Sepileme işlemleri; Deriyi bozulmaya karşı dayanıklı ve kullanılabilir hale getirmek için sepi maddelerinin deri içinde emdirilmesine sepileme denilmektedir. Sepileme işleminden geçen deriler; eğilip-bükülme, kokuşmaması gibi karakteristik özellikler kazanırlar (Gökçesu, 2002, s.17).

Derinin sepilenmesi kolagen liflerin sepileyici özellikteki maddeleri bünyesine alması sonucu gerçekleşmektedir. Sepileme işlemi dört grup altında toplanır. Organik, madensel, sentetik ve kombine (Özdemir, 1995, s.40).

Bitirme işlemleri; Kurutulan deriler homojen bir nem dağılımına getirilir. İskete makinesinde açılır, yumuşatılır. Gerekliyorsa sırcası zımparalanır. Daha sonra yüzey örtücü boyalar tatbik edilir, cila yapılır. Sepilenen deriyi işlenebilir duruma getirinceye kadar yapılan işlemlerin tümüne bitirme (finisaj) işlemi denir. Bitirme işlemi derinin çeşidine ve kullanılacağı yere göre farklılıklar gösterir. Daha sonra deriler kalitelerine göre ayrılır ve ölçümleri yapılarak satışa hazırlanır (Gökçesu, 2002, s.18).

2.3.5. Kemerin tanımı ve tarihçesi

Güzel ve şık giyimi ortaya çıkaran faktörlerden en önemlisi giysinin yanında kullanılan aksesuarlardır. Kemerde, giyimi tamamlayıcı aksesuarlardan biri olarak moda, giyim ve diğer giyim aksesuarları ile bütünlük sağlar.

Orta Asya'dan Anadolu'ya Türk kültüründe, kemerlerin önemli bir giyim elemanı olarak varlığı çeşitli görsel tasvirlerden ve yazılı kaynaklardan öğrenilmektedir. Göktürk döneminde taş heykeller, Uygur döneminde ise duvar resimleri ve Kaşgarlı Mahmut'un Divanü Lûgat-it Türk adlı eseri Orta Asya'daki bel aksesuarları hakkında ipuçları vermektedir (Özdemir, 2016, s.274).

Erken dönemlerde, Orta Asya bozkır uluslarının ortak karakteristik giyimi, deriden yapılan pantolon, kaftan, çizme, başlık ve kemerden oluşmaktadır. Türkler de, Orta Asya'da yarı-göçebe ve hareketli yaşam biçimine uygun giyimlerini bel aksesuarlarıyla toparlamış ve tamamlamışlardır. Orta Asya Türk kemerleri genellikle giyimlerinde de çok kullanılan deriden üretilmişlerdir. Erkekler, bellerine bir kuşak veya çoğu kez rütbe sembolü sayılan, üzeri plakalarla süslenmiş deri kemer takmışlardır (Çoruhlu, 2002, s.71).

Kemer ve kemer tokalarının, giyimin vazgeçilmez unsurları olduğu eski Türk giyimleri incelendiğinde açıkça görülmektedir. Kemer tokalarının altın, gümüş, tunç, değerli taşlar kullanılarak ve büyük emek sarf edilerek yapıldığı, kişilerin sosyal seviye, özel zevk ve varlık derecelerini yansıttığı gözlenmektedir. Bu kemerler, aynı zamanda yapan kişi, yapılan yer, yapıldığı zaman açısından el sanatları tarihimizi gösteren önemli belgeler olduğu bilinmektedir. Kemer, kalın kumaş, metal veya deriden yapılan, giyilen kıyafeti belden sıkıp tutmak, ya da sadece süs amacıyla kullanılan, bele dolanarak, toka vb. materyallerle iki ucu birbirine tutturulan giyim aksesuarıdır (Megep, 2006, s.3).

Geçmişte Anadolu'nun hemen her bölgesinde üretilen el yapımı deri kemerler doğal olarak eski önemini yitirmiştir. Anadolu'da ortak yapım özellikleri gösteren kemercilik bugün artık pek çok yerde makineleşmeye yenik düşmüş ve az sayıda küçük atölyelerdeki ustalar tarafından yapılmaktadır. Günümüzde daha çok makineye

dayalı seri üretimle işlevselliğe yönelik tasarımlar, farklı malzemeler ve üretim teknikleriyle zengin kemer örnekleri yapılmaktadır (Özdemir, 2016, s.275).

2.3.6. Deri çeşitleri

Güderi: Geyik, ceylan, karaca bazen de keçi ve koyun derilerinin yağla sepilemesinden elde edilir. Çok yumuşak ve ince derilerdir. Temizlik işlerinde ayrıca giysi ve eldiven yapımında kullanılır (Gökçesu,2002, s.19)

Gön: Silindirden geçmemiş köseleye denir (Güler,1994, s.52)

Kösele: Bitkisel tanenle işlenmiş, kalın ve sert sığır derisidir (Kanbay,1993, s.86). Sığır ve manda ham derilerinin orta ve ağır boyda olanlarına, bitkisel tanenler ve diğer organik debbaglayıcıların tek başına veya birlikte kullanılmasıyla sepilenecek elde edilen sert, sıkı tutumlu ve tabii renkte mamul derilere kösele adı verilmektedir (Güler, 1994: 52).

Suni (yapay) Deri: Dış görünüş bakımından tabii deriye benzer. Suya karşı dayanıklıdır. Mobilya, çanta, ayakkabı, cilt vb. eşyaların yapımında kullanılmaktadır (Gökçesu,2002, s.20).

Vaketa: Orta ve hafif ağırlıkta ham sığır derisinden işlenen, yumuşak deridir (Akalin,1993, s.164).

Meşin: Koyun ve keçi derilerinin türlü usullerle sepilmesinden elde edilen tabii renkte veya boyanmış ince, yumuşak ve elastiki deridir. Ayakkabı astarı, dekoratif ürünlerin yapımı ve ciltçilikte kullanılmaktadır (Gökçesu, 2002, s.18).

Sahtiyan: Keçi derilerinin işlenip türlü usullerle sepilmesinden elde edilen tabii renkte ya da boyanmış, yumuşak derilerdir (Gökçesu, 2002, s.18).

Domuz Derisi: Çok sağlam kendinden desenli lüks ve dayanıklı bir deridir. Çanta, bavul ve giysi yapımında kullanılır (Gökçesu, 2002, s.19).

Astarlık Deri: Genellikle koyun derisinden kromla, bitkisel maddelerle veya bunların karıştırılması ile tabaklanmış deridir. Ayakkabı iç astarı ve çanta astarı olarak kullanılır (Yakalı, 1981, s.53).

Maroken: Küçükbaş hayvan derilerinin bilhassa keçi derisine krom veya tanen (Sumak) sepilenmesiyle elde edilmektedir. Sepilemeden sonra çok açık renk aldığından istenilen renge boyanabilir. Yüzeyinin taneli görünüşü derinin en önemli özelliğidir. Girinti çıkıntıları baskı ile yapılmaktadır (Aker ve Bostancıoğlu,1970, s.406).

Ak Deri: Ceylan, koyun ve keçi derilerinin ponza taşıyla temizlenip, kâğıt gibi düz ve pürüzsüz bir hale getirilmesiyle elde edilir. Kâğıt bulunmadan önce, uzun zaman saklanması gereken kitaplar çoğunlukla bu deri üzerine yazılırdı. Bugün müzelerdeki ceylan derisi üzerine yazılmış birçok değerli kitap bulunmaktadır (Gökçesu, 2002, s.19).

Kürk Süet: Koyun postlarından elde edilmektedir. Derinin her iki yüzü aynı anda tabaklama işlemi görür ve iki yönlü değerlendirilir (Gökçesu, 2002, s.19).

Süet: Genç sığır, dana, malak derileriyle keçi, oğlak, koyun ve kuzu derilerinin kromlu tuzlarla sepilenmesinden elde edilen yumuşak, kadife tutumlu ve çeşitli renklerdeki derilerdir. Sığır süet, dana süet, malak süet, keçi ve oğlak süet gibi tipleri bulunmaktadır (Gökçesu, 2002, s.19).

Napa: Büyük ve küçükbaş hayvan derilerinin genellikle krom tuzlarıyla sepilenmesinden elde edilmektedir. Sırçası düzgün ve tanecikli, ince, yumuşak ve esnek çeşitli renkleri olan derilerdir. Kuzu napa, koyun napa, keçi napa, dana napa, sığır napa, domuz napa gibi çeşitleri bulunmaktadır (Gökçesu, 2002, s.20).

Parşömen Deri: Dana, domuz ve eşek derilerinden yapılır. Kıl ve yağları temizlenen deri sünger taşı ve tebeşir tozu ile ovulur. Gerilerek havada kurutulmaktadır. Bu şekilde sertleşen deri; davul, bateri gibi müzik aleti yapımında kullanılmaktadır (Aker ve Bostancıoğlu, 1970, s.406).

Yapay (Suni) Deriler: Dış görünümü bakımından tabii deriye benzer suya karşı dayanıklı mobilyacılık, ciltçilik ve çanta giyim eşyası yapımında kullanılabilen vulkan-fiber, muşamba vinileks adıyla anılan çeşitleri olan suni olarak elde edilen deridir (Aker ve Bostancıoğlu, 1970, s.406). Yapay deri yapmak için deri artığı pamuklu dokumalar, bitkisel lifler, çuha gibi maddeler, kauçuk, selüloz asetatı gibi kimyasal maddelerle yoğrulur ve sıkıştırılır bazen bunlar bir kumaşın üzerine yapıştırılarak ince tabaklar haline getirilir. Böylece hangi deri çeşidine benzetilmek istenirse ona benzer şekiller basılır (Gökçesu, 2002, s.20).

Fantezi Deriler: Antilop (ceylan), yılan, timsah ve kertenkele derilerinin yağla sepilenmesi ile elde edilen derilerdir. Çanta, kemer, ayakkabı, giyim eşyaları ve çeşitli aksesuarlarda kullanılmaktadır. Bu derilerden yapılan eşyalar pahalı ve son derece dayanıklıdır (Gökçesu, 2002, s.20).

Glase: Çok ince yumuşak oğlak veya kuzu derisinden yapılan eldiven ve yumuşak kadın ayakkabıları yapımında kullanılır. Kombine (maden tuzları ve yağı ile) sepilme yapar, mamül deriler içerisinde yüz derisi olarak kullanılır (Özdemir, 1995, s.41).

Rugan: Söğüt taneni ile sepilenmiş deriye kayın katran katılmış bezir yağı devamlı surette azar azar sürülerek orta derecede sıcaklıkta kurutulmaktadır. İstenilen parlaklık ve esneklik olması için güneş ışığında bir süre bırakılır. Yumuşaklığı ve suyu geçirmeme en önemli özelliğidir (Özdemir, 1995, s.42).

Vidala: Bilhassa dana derisinden krom sepisi ile elde edilmektedir. Glaseden daha kalın ve sert bir deridir. Spor çanta ve ayakkabı yapımında kullanılır (Özdemir, 1995, s.42).

Davul Derisi: Dana, domuz ve eşek derilerinin kılları ve yağları temizlendikten sonra sünger taşı ve tebeşir tozuyla ovulur, gerilerek havada kurutulur. Şeffaf ve sert bir hale gelen deri müzik aletleri ve dekoratif süsleme kullanılmaktadır (Dağdelen, 2016, s.22).

2.3.7. Deri yüzey süsleme teknikleri

Deri süsleme sanatları eski zamanlardan beri, Türklerin kullandıkları sanatların başında gelmektedir. Türkler Orta Asya'dan Anadolu'ya gelişlerinde en çok yararlandıkları hayvan olan atları süslemeyi sanat edinmişlerdir. Eyer, başlık, at takımları ve araba koşumlarını deri, kösele ve meşinden yapmışlar, bunları diğerlerine oranla daha üstün ve güzel bir sanat anlayışıyla işlemişlerdir. Geliştirdikleri üstün teknikleri kapı perdeleri, sandık hurçları, çizme, başlık, elbise, kitap kapları, sofraltları, kılıflar, nalın, terlik, eldiven, çanta, kemer ve mobilyaların süslemelerinde kullanmışlardır (Gökçesu, 2002, s.70).

Aplikasyon Tekniği: Bir malzemenin üzerine aynı ya da farklı özellikteki diğer bir malzemeyi keserek, yapıştırarak, dikerek vb. şekilde ilave ederek yapılan süslemeye denir. Bu teknikte bir fon diğeri de fonun üzerine applike süslemeyi meydana getirecek iki unsur söz konusudur, örneğin; deri, metal, kumaş, fotr vb. gibi (Birinç, 2009, s.39).

Aplike iki teknikle uygulanır; gömme ve fon üzerine çeşitli tekniklerle monte ederek uygulanır kullanılacağı yere. Bu teknikler düz ya da kabartılarak uygulanabilir ve genellikle malzemeleri tutturmada; yapıştırma, makinada dikme ve çeşitli nakış iğneleri kullanılarak yapılmaktadır (Görür, 2007, s. 95).

Boyama Tekniği: Deri yüzey süslemede en çok kullanılan ve tercih edilen tekniklerden biri de boyama tekniğidir. Deri üzerine anilinli boya, kumaş ve deri boya, guaj ve cam boya ile değişik boyama tekniklerinde uygulamalar yapılır. Deri giyim ve dekoratif ev aksesuarlarının yapımında belirlenen desene göre seçilen deriler üzerine çeşitli boyama tekniklerine göre (lekeleme, püskürtme ve daldırma) uygulama yapılmaktadır. Yaygın olarak kumaşlarda uygulanan batik tekniği de parşömen davul derisine kolaylıkla uygulanmaktadır (Güler, Ertuğrul Kamiloğlu, 2008, s.203).

Deri yüzey süslemelerinde anilin, akrelik, deri ve çiçek boya kullanılmaktadır. Bunlardan anilin en çok kullanılan boya türüdür. Piyasada toz halinde satılmaktadır. Anilin boya etil alkol ile eritilerek deriye uygulanması sonucunda yüzeyde kalıcılık sağlar (Seçkinöz,1987, s.59).

Yakma Tekniği: Elektrikli yakma aletleri ile kızgın demir uçların deri yüzeyinde meydana getirdiği şekillerden oluşur. Çeşitli boyda ve biçimde uçlarla istenen etki sağlanır. Daha çok ahşap işçiliğinde kullanılan yakma tekniği çeşitli deri ev ve giyim eşyalarında da görölmektedir (Özdemir, 1995, s.69).

Kızdırılmış sivri uçlarla yakmak; bıçak, biz, burun ütüsü gibi sivri keskin uçların ocakta ısıtılarak derinin yüzeyinde yakma ile desen oluşturulmasıdır (Gökçesu, 2002, s.84).

Kabartma Tekniği: Bir biçim ya da süslemenin düz yüzey üzerindeki çıkıntısıdır. Dericilik alanında özellikle ciltçilikte yoğun olarak görölen kabartma, cilt üzerinde oluşturulan alçak ve yüksek bölümler halinde belirginleştirilir (Erdal, 2004, s.58).

Kabartma tekniği uygulanacak alana göre farklı biçimlerde yapılmaktadır. Cilt için özel hazırlanmış mukavva istenilen ölçülerde kesilir. Süslenecek yerleri oyulmuş ikinci ince mukavva diğerinin üzerine yapıştırılır. Deri, mukavva üzerine yapıştırılarak kaplanır. Oyulmuş kısımlara kalıplar basarak oluşan motifler deri üzerinde kabartma olarak ortaya çıkmış olur (Çiğ, 1970, s.10).

Baskı Tekniği: Klişe baskı, yıldızlı baskı, boyalı baskı ve kabartma baskıdan oluşur. Deri üzerine sıcak ya da soğuk demir kalıplarla istenilen desenin basınç uygulanarak preslenmesi ile oluşturulmaktadır (Gökçesu, 2002, s.87).

Oyma Tekniği: Katı sanatı olarak da bilinir. Kâğıt ya da deriyi oyarak yapılan süsleme sanatıdır. Deri üzerine çizilen desenin belirli kısımlarının oyularak çıkartılmasıyla desenin şekil-zemin ilişkisi doğrultusunda algılanmasına dayanan süsleme tekniğidir (Ana Britannica, 1993, s.71).

Kakma (Gömmе) Tekniği: Düz bir zemini oyarak içine o oyulan yer kadar renkli parçalar yerleştirme tekniğine denir. Deride oyularak çıkartılan kısımları madeni ve değerli taşlar oturtularak oluşturulmaktadır. Bunun haricinde oyulmuş yüzeylerin içine çeşitli materyaller gömülebilir. Özellikle ciltçilikte oyma tekniği ile birlikte desene derinlik kazandırmak amacıyla yapılmaktadır (Turani, 1993, s.7).

İşleme Tekniği: Çeşitli dokuma, deri ve diğer kumaşlar üzerine iğne veya özel araçlarla, elde veya makinada çeşitli iplikler kullanılarak (ipek, yün, sim, rafya, sırim vb.) oluşturulan süsleme olarak tanımlanmaktadır. Deride işleme tekniği daha çok ince deriler üzerine desenin, sim, sırma, ipek, iplik, inci ve boncuk işlenmesiyle oluşturulmaktadır (Birinç, 2009, s.68).

Dikiş Tekniği: Çeşitli dikiş teknikleri uygulanarak yapılan deri yüzey süslemeleridir. Bunun için değişik iplikler, sırim, sicim vb. malzemeler kullanılmaktadır. Büzgü, pili, kapitone, biye vb. dikiş teknikleri ile değişik süslemeler elde edilmektedir. Dikiş teknikleri yüzey süsleme tekniklerinin yanı sıra birleştirme tekniklerinde de kullanılmaktadır. Bunlar arasında teyel, kenar temizleme, baskı vb. gibi dikiş teknikleri ile makinede dikiş gibi tekniklerle yapılan süslemeler bulunmaktadır. Ayrıca dikiş tekniği bazen çarklı zımba ile delinen boşluklar arasından iplik, sırim, sicim gibi malzemelerin farklı dikiş tekniklerinin uygulanması sonucu oluşturulur (Özdemir, Kayabaşı, 2007, s.128).

Keserek İşleme ve Linol Tekniği: Keserek işleme tekniği deri yüzeyindeki desen oluşturmada grift kısımların kesilerek belirginleştirilmesidir. Hazırlanan desen deriye çizilir ve çizilen desenin üzerinden kesim bıçağı ile hafifçe kesilir. Linol işlemede ise yüzey önce nemlendirilir. Daha sonra kullanılacak desenin özelliğine göre farklı uçları bulunan linol bıçağı ile kazımak suretiyle oluşturulur. Linol işleme tekniği genellikle düz hatlar elde etmekte ve konturlamada kullanılır. Keserek işlemeden farklı daha geniş hatlar meydana getirmesidir (Özdemir, Kayabaşı, 2007, s.144).

Islatarak Şekil Verme Tekniği: Su içerisinde ıslatılan derinin, elde istenilen forma sokulması ile oluşturulan tekniktir. Mask ve röfley çalışmaları bu şekilde yapılmaktadır (Özdemir, Kayabaşı, 2007, s.148).

Birleştirme Tekniği: Deri ürünlerin birleştirilmesinde, yapıştırarak, elde dikerek, makinede dikerek, zımba ile birleştirme olmak üzere dört farklı teknik uygulanmaktadır. Elde dikerek birleştirme tekniğinde pamuk, keten, floş, vb. gibi ipliklerin yanı sıra sırim, makine kayışı vb. gereçlerle çeşitli örgü ve dikiş teknikleri bir arada kullanılmaktadır (Özdemir, Kayabaşı, 2007 s.152).

2.3.8. Derinin kullanıldığı yerler

Deri insanoğlunun evrimine paralel olarak giyimden çadıra, dekorasyondan sanat eserlerine kadar sayısız dalda ürün vermiştir (Kanbay, 1993, s.86).

Eskiden yalnızca soyluların kullandığı deri, bugün dekorasyonun ana malzemelerinden biri olarak başköşeye yerleşmiştir. Eldivenden yatağa pek çok kullanım alanı bulan deri artık lüks, ağır, resmi gibi sıfatlardan kurtularak, firmaların koleksiyonlarına ve hayatımıza karışmıştır (Barandır, 2005, s.58).

El sanatları bünyesinde üretilen deri, ürünlerini kullanım alanlarına göre; ev (işyeri v.b.) eşya ve aksesuarları, giyim eşya ve aksesuarları, ciltçilik, hayvan eyer ve koşum takımları, gölge oyunu tipleri olmak üzere beş grupta toplanabilir (Özdemir, Kayabaşı, 2004, s.601).

Ev (ofis, işyeri vb.) eşya ve aksesuarları: Mobilya ve aksesuarları, çerçeve, pano, saat, mask gibi duvarda kullanılan eşya ve aksesuarlar, kitap kabı, büro malzemeleri, bardak altlığı, abajur gibi masa üstünde kullanılan, eşya ve aksesuarlar ile diğer kullanım eşya ve aksesuarlarıdır (Özdemir, Kayabaşı, 2004, s.601).

Giyim eşya ve aksesuarları: Çanta kemer, eldiven, ayakkabı, yelek şapka gibi giyimde ya da giyimi tamamlayıcı unsur olarak kullanılan ürünlerdir (Özdemir, Kayabaşı, 2004, s.611).

Ciltçilik: Büro malzemeleri gibi genellikle büyük firmalar için üretilen ve üzerinde firmanın amblemini yansıtan etiketlerin bulunduğu ürünlerdir (Özdemir, Kayabaşı, 2004, s.613).

Hayvan eğer ve at koşum takımları: Eyer, kırbaç, gem, yular, tasma gibi kayışlardan oluşmaktadır. Anadolu'nun pek çok yerinde yapılan saraçlık mesleği dericilik sanatını en eskilerinden biri olmasına rağmen teknolojinin gelişmesi ile birlikte otomotiv sektörünün gelişmesine paralel olarak kullanımını giderek azalmış ve üretimi de eski değerini kaybetmiştir (Özdemir, Kayabaşı, 2004, s.614).

Gölge oyunu tipleri: Perde arkasından ışık kaynağı önüne konan deri, karton asetat malzemelerinden yapılmış şekillerin hareket ettirilmesi ve seslendirilmesi esasına dayalı bir oyundur oyunda kullanılan şekillere tasvir adı verilir. En iyi tasvir deve derisinden imal edilir. Dana, sığır, inek, keçi, oğlak, at, eşek, ceylan derisi de kullanılır. Karagöz tasvirleri, özel olarak hazırlanmış, bıçak izi taşımayan temiz deri kullanılarak yapılır. Derinin izlisi, küflü ve mantarlı olanı makbul değildir (Kayabaşı, Özdemir, 2004, s.614).

2.4. İlgili Araştırmalar

Deri üzerine birçok araştırma yapılmıştır. Aşağıda bu araştırmaların bazılarına yer verilmiştir.

Melda Özdemir'in (2004), "Geçmişten Günümüze El Sanatları Çerçevesinde Üretilen Deri Ürünler" başlıklı doktora tezinde, geçmişte ve günümüzde el sanatları çerçevesinde yapılan deri örneklerinin üretimde kullanılan malzeme, teknik, kullanım yeri desen ve renk özellikleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada geçmişte ve günümüzde el sanatları çerçevesinde yapılan deri örnekleri incelenmiştir. Bu amaçla alınan Topkapı Sarayı Müzesi Beşiktaş Deniz Müzesi, İstanbul Türk İslam Eserleri Müzesi, Süleymaniye Kütüphanesi ve Ankara Etnografya Müzelerinde yer alan 60 adet eski deri örnekleri olmak üzere toplam 120 adet örnekte kullanılan özellikler tespit edilmiştir. Sonuç olarak geçmiş ve günümüzde yapılan deri örneklerinin farklı kullanım alanlarına sahip olduğu belirtilmiştir.

Zeynep Gökçesu' nun (1987) "Ankara İlindeki Dericilikle Uğraşan İşyerlerinde Kullanılan Teknikler" başlıklı yüksek lisans tezinde deri işleri sanayinde çalışanların eğitim düzeyleri, mesleki unvanları, kullandıkları araç, gereç ve deri işlerinde kullanılan teknikleri saptanması amaçlanmıştır. Sonuç olarak, Türk deri ürünleri konusunda kendimize özgü desen ve motifleri içeren katalog hazırlama girişimlerinin yapılması, deri işleri alanında, çalışmalar yapan kurum ve kuruluşların geleneksel özellikleri bozmadan yerli ve yabancı tüketicileri günün modasını dikkate alarak üretim faaliyetlerini planlamaları gerekli görülmektedir.

Nilgün Aydın'ın (1996), "Deri Ev Aksesuarları Üzerine Bir Araştırma" başlıklı yüksek lisans tezinde, 21'inci yy. deri sanatının özelliklerini; üretimde hangi tekniklerin, renklerin, malzemelerin ve desenlerin kullanıldığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda kaynak taraması, müzelerdeki ürünlerin incelemesi ve piyasa araştırması yapılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda geleneksel deri tekniklerinin kullanım oranının düştüğü, bunların yerini ıslatarak şekil verme denilen ve genellikle mask yapımında kullanılan teknik ile bıçakla oyma (lino) tekniği aldığı belirtilmiştir. Bu araştırma ile derinin bu özellikleri ortaya koymaya çalışılmış ve sanatçılara da çalışabileceği yeni alanlar sunulmuş, dekoratif deri ürünlerinde çabuk şekil alan, her türlü desen uygulanabilen ve tekniğin rahatça uygulandığı materyallerin tercih edildiği ortaya çıkmıştır.

Tomris Katlı'nın (1998) "Anadolu Bölgesinde Etnografya Müzelerinde Bulunan Deri Ürünleri Süsleme ve Kompozisyon Özellikleri" başlıklı yüksek lisans tezinde, İç Anadolu Bölgesinde el sanatlarının bir kolu olan dericiliği incelemek, el sanatları dalında bilimsel araştırmalara katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Araştırmada İç Anadolu Bölgesi Etnografya müzelerinde bulunan deri ürünlerinin süsleme ve kompozisyon özelliklerini incelemek, teknik farklılıklarını belirlemek üzere planlanmış ve yürütülmüştür. Araştırma, Ankara, Çankırı, Kastamonu ve Nevşehir il müzeleri ile sınırlıdır. İlgili müzelerde 38 adet deri ürün örneği tespit edilmiştir. Araştırmacı derinin elde edilmesi, hakkındaki bilgiler verilmiştir. Geçmişten günümüze gelen deri ürünleri incelenerek süsleme ve kompozisyon özellikleri tanıtılmıştır.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada betimsel inceleme modeli izlenmiştir. Konu ile ilgili alan ve literatür taraması yapılmış, tespit edilen ürünlerin genel ve detay fotoğraflar çekilmiş, yörede deri kemer yapımı ile uğraşan kişilerle görüşülmüş atölyelerde gözlem yapılmıştır ve bu gözlemler doğrultusunda bilgi formları hazırlanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini Bolu ili Gerede ilçesinde atölyelerde üretilen deri kemer örnekleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 60 adet deri kemer ürünü, 20 adet kemer üreticisi, 8 adet kemer yapımı ve satışı yapılan işletmeler oluşturmaktadır. Araştırma kapsamına alınan deri kemer üretim firmaları ve firmalarda tespit edilen deri kemer sayısı Çizelge 3.1’de verilmiştir.

Çizelge 3.1. Bolu ili Gerede ilçesindeki deri kemer üretim firmalarında tespit edilen deri kemerler

Deri Kemer Üretimi Yapan Firmalar	Deri kemer
Giza Deri	11
Reto deri	10
Yurtsever deri	12
Kemer İst	13
Pehlivanoğlu Deri	3
Yıldersan Deri	5
Güçlü Deri	3
Efeler Deri	3
Toplam	60

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Bolu ili Gerede ilçesi deri kemer yapımını tanıtmak, deri kemer yapımında kullanılan hammadde, araç-gereç, yapım tekniği, ürün çeşitleri açısından araştırma yapılmıştır. Deri kemer ile ilgili bilgilerin derlenmesinde ilgili kaynaklardan ve internetten kemer yapımı üreticilerinden, ustalardan yararlanılmıştır.

Amaçlar doğrultusunda deri kemer ürünlerin yapımında kullanılan araç-gereç, teknik, renk ve yapım aşamaları, çalışanların karşılaştıkları güçlükleri belirlemeye yönelik anket geliştirilerek ekte sunulmuştur. Ankette; deri kemer üreten ustalara ait kişisel bilgilerle ilgili 7 adet kapalı uçlu soru, deri kemer ürünlerin yapımında kullanılan araç ve gereç, en çok tercih edilen deriler, teknik ve renk özellikleri, ürün çeşitleri ile ilgili 4 adet kapalı uçlu soru, atölyelerin yeterlilik düzeyi ile ilgili 1 adet kapalı uçlu soru, deri kemerlerin temini ve tasarımı ile ilgili 2 adet kapalı uçlu soru, deri kemer yapan firmalarla ilgili 1 adet kapalı uçlu soru olmak üzere 15 adet soru 14.04.2018 16.04.2018 zaman aralığında karşılıklı görüşme yoluyla örneklem grubuna uygulanmıştır.

Ayrıca araştırmada seçilen 60 adet deri kemer ürün örneği, ürünlerin boyut, malzeme, teknik, renk ve kompozisyon özelliklerini tespit etmek amacıyla geliştirilen bilgi formlarına göre incelenmiş ve çizelgeler halinde sunulmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Bolu ili Gerede İlçesi'nde deri ustalarının ankete verdikleri cevapların, frekansı (f) ve yüzde (%) dağılımları alınmıştır. Bu verilere göre çizelgeler hazırlanmış ve yorumlanmıştır.

Araştırma kapsamında kemer üretimi yapılan atölyeler de bulunan 60 adet deri kemer ürün örneği, bilgi formlarına kayıt edilen; kullanılan malzeme, uygulanan teknik, renk ve biçimlendirme özelliklerine göre incelenerek, elde edilen değerlere göre tablolar hazırlanmış ve yorumları yapılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM

Bulgu ve yorumlar bölümünde; deri kemer üreticilerine ait kişisel bilgiler, deri kemer hammaddesinin temin edilmesi ve deri çeşitleri, incelenen deri kemerlere ilişkin bilgiler (deri kemer yapımında kullanılan araçlar, deri kemer yapımında kullanılan gereçler, incelenen deri kemerlerde kullanılan gereçler, deri kemer yapımında kullanılan yüzey süsleme teknikleri, deri kemer yapımında tercih edilen renkler, deri kemerin üretim aşamaları) deri kemerlerin satış yerlerine temin edilme durumları, deri kemerlerin tasarımı Bolu ili Gerede ilçesinde deri kemer yapan firmalara ilişkin bilgiler (atölyelerde çalışan eleman sayısı, atölyelerde çalışanların statüsü, çalışanları üretimden elde ettiği aylık kazanç) ilişkin bilgiler açıklanmıştır.

4.1. Deri Kemer Üreticilerine Ait Kişisel Bilgiler

Bu başlık altında ‘‘ Deri kemer üreticilerinin cinsiyet, yaş ve öğrenim durumları’’, ‘‘Deri kemer üreticilerinin mesleği öğrenme durumları ile meslekte bulunma yılları’’ ve açıklamalar yer almaktadır.

Araştırma kapsamına alınan deri kemer üreticilerinin cinsiyet durumları incelenmiş Çizelge 4.1.’de verilmiştir.

Çizelge 4.1. Deri kemer üreticilerinin cinsiyet durumlarına ilişkin dağılım

Cinsiyet	f	%
Kadın	2	10
Erkek	18	90
Toplam	20	100

Çizelge 4.1 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %10’unun kadın, %90’ının erkek olduğu görülmektedir. Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerde çalışan kişilerin çoğunluğunu erkekler (%90) oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamına alınan deri kemer üreticilerinin yaş ve öğrenim durumlarına ilişkin dağılım incelenmiş Çizelge 4.1.’de verilmiştir.

Çizelge 4.2. Deri kemer üreticilerinin yaş ve öğrenim durumlarına ilişkin dağılım

Yaş Aralıkları	f	%	Öğrenim Düzeyi	f	%
20-25	2	10	Okur-Yazar Değil	1	5
26-30	5	25	İlköğretim	6	30
31-35	6	30	Lise	10	50
36-40	5	25	Üniversite	3	15
41 ve Üstü	2	10			
Toplam	20	100	Toplam	20	100

Çizelge 4.2 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %10'unun 20-25 yaş arasında, %25'inin 26-30 yaş arasında, %30'unun 31-35 yaş arasında, %25'inin 36-40 yaş arasında, %10'unun 41 ve üstü yaşta olduğu görülmektedir. Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerde çalışan bireylerin çoğunluğu 31-35 (%30) yaş arasında olduğu tespit edilmiştir.

Yine Çizelge 4.2 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %5'inin okur-yazar değil, %30'unun ilköğretim, %50'sinin lise, %15'inin üniversite mezunu olduğu, ankete katılan bireylerin arasında lisansüstü mezunu bulunmadığı görülmektedir. Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerde çalışan bireylerin çoğunluğunun lise mezunu (%50) olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan deri kemer üreticilerinin mesleği öğrenme durumları ve meslekte uğraşma yılları incelenmiş Çizelge 4.3.'de verilmiştir.

Çizelge 4.3. Deri kemer üreticilerinin mesleği öğrenme durumları ve meslekteki yıllarına ilişkin dağılım

Sanatı Öğrenme Şekli	f	%	Meslekteki Yılları	f	%
Baba Mesleği Olduğu İçin	3	15	5 yıldan az	2	10
Bu Alanda Eğitim Aldığı	1	5	6-10 yıldır	7	35
Usta-Çırak İlişkisi	16	80	11-15 yıldır	10	50
			16-20 yıldır	1	5
Toplam	20	100	Toplam	20	100

Çizelge 4.3 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %15'inin baba mesleği olduğu için, %5'inin bu alanda eğitim aldığı için, %80'inin usta-çırak ilişkisi olduğu için bu atölyelerinde çalışmayı seçtiklerini, diğer sebeplerden dolayı mesleği seçen olmadığı

görülmektedir. Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyeler de çalışan kişilerin çoğunluğu usta-çırak ilişkisi (%80) olduğu için bu mesleği seçtikleri tespit edilmiştir.

Yine Çizelge 4.3 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %10'nun 5 yıldan az, %35'nin 6-10 yıl arası, %50'sinin 11-15 yıl arası, %5'nin 16-20 yıl arası bu meslekle uğraştığı görülmektedir. 21 yıldan fazla bu meslekle uğraşan olmadığı görülmüştür. Çizelge 4.2'e bakıldığında; Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerde çalışan kişilerin çoğunluğu 10 ile 15 yıl arası (%50) meslekte buldukları tespit edilmiştir.

4.2. Deri Kemer Hammaddesinin Temin Edilmesi ve Deri Çeşitleri

Bu başlık altında "deri kemer hammaddesinin temin edilmesi", "kemer yapımında kullanılan deri çeşitleri" yer almaktadır.

Araştırma kapsamına alınan deri kemer hammaddesinin temin edilme durumları incelenmiş Çizelge 4.4.'de verilmiştir.

Çizelge 4.4. Deri kemer üretiminde hammadde temini şekli ve deri çeşitleri ilgili dağılım

Hammadde Temin Edilme Şekli	f	%	Deri Çeşitleri	f	%
Kendi atölyelerinde işleme	5	25	Vaketa	10	50
Civardaki atölyelerden temin etme	13	65	Kösele	2	10
Şehir dışından temin etme	2	10	Bufollo	6	30
			Diğerleri	2	10
Toplam	20	100	Toplam	20	100

Çizelge 4.4 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %65'ünün civardaki atölyelerden temin ettiğini, %25'inin kendi atölyelerinde işleme, %10'unun şehir dışından temin ettikleri görülmektedir. Diğer seçeneği tercih eden olmamıştır.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerin çoğunluğunun civardaki atölyelerden (%65) temin ettikleri belirlenmiştir.

Çizelge 4.4 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %50'sinin vaketa deri, %10'unun kösele deri, %30'unun bufolu deri, %10'unun ise diğer derileri tercih ettikleri görülmektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerde deri giyim aksesuarlarında çoğunlukla vaketa deriyi (%50) tercih ettikleri tespit edilmiştir.

4.3. İncelenen Deri Kemerlere İlişkin Bilgiler

Bu başlık altında “deri kemer yapımında kullanılan araç ve gereçler”, “deri kemer yapımında kullanılan yüzey süsleme teknikleri”, “deri kemer yapımında kullanılan renkler”, “deri kemer yapım aşamaları”, “deri ürün çeşitleri” ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

4.3.1. Deri kemer yapımında kullanılan araç ve gereçler

Deri kemer yapımında kullanılan araçlar

Deri kemer yapımında kullanılan araçlar el aletleri ve makinalar olmak üzere 2 grup altında incelenmiştir. El aletleri; Deri kesim bıçağı (falçata), deri traş bıçağı, maket bıçağı, çelik cetvel, masat, delgi zımba çekiç, yuvarlak demir (muşta), rulet, kauçuk, fırça, biz, fermejüp, zımba (açık, kapalı) basma aleti, makas, oyma kalem, pense, pergel, tokmak, deri dikiş iğneleridir. Makinalar; deri kesim, şerit kesim, yarma, dikiş, mahat, üç kafa pres, baskı, pres, freze ve ilaçlama gibi çeşitli makinalar ve metal baskı kalıplarından oluşmaktadır.

El aletleri

Ayarlı Zımba (Çarklı Zımba): Çanta, kemer ve ayakkabı yapımında deriye istenilen büyüklükte delikler açmada kullanılan ve bir eksenin döndürdüğü, penseye benzer araç. Deride özellikle kenar birleştirme ve deri yüzey süslemelerinde kullanılır (Göçesu, 2002, s.21).

Resim 4.1. Ayarlı (çarklı zımba)

Deri Kesim Bıçağı (Falçata) : Metal bir yay ve çelik bıçaktan oluşmaktadır. Deri kesim işlerinde kullanılır. Yaylı kısmı sivri ucu, çizim ve yüzey süslemede kullanılır (Gökçesu, 2002, s.24).

Resim 4.2. Derim kesim bıçağı (falçata)

Deri Tıraş Bıçağı: Tek parçadan oluşan bir ucu yuvarlak ve diğer ucu keskin çelik bıçaktır. Kalın derinin inceltmesinde (tırışlama) işleminde kullanılır (Gökçesu, 2002, s.24).

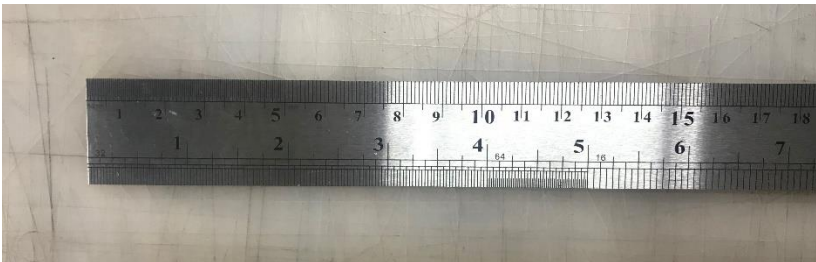
Resim 4.3. Deri traş bıçağı

Maket Bıçağı: Kâğıt ve deri gibi malzemelerin kesiminde kullanılır, değişik boyları mevcut olan, keskin körelidikçe ucu kırılarak yenilenen araçtır (Gökçesu, 2002, s.28).

Resim 4.4. Maket bıçağı

Çelik Cetvel: Üzerinde Ölçü Birimleri işlemecilik, madenden yapılmış uzunluk ölçmeye, doğru çizgi çizmeye yarayan ve deriyi düzgün kesmede kullanılan alet 30 cm, 50 cm ve 100 cm uzunlukta olanları mevcuttur.

Resim 4.5. Çelik cetvel

Masat: Bıçakların bileme işleminden sonra, bıçakta kalan çapaklardan temizlenmesinde kullanılan araçtır (Gökçesu, 2002, s.25).

Delgi Zimba: Tahta, taş ve deri üzerinde delik açmaya yarayan, çekiçle vurularak kullanılan çelik alettir. Çeşitli şekil ve büyüklükte olanları vardır (Gökçesu, 2002, s.24).

Resim 4.6. Delgi zimba

Çekiç: Çivi çakmak, madenleri dövmek ve şekil vermek gibi işlemlerde kullanılan bir sap ile dövecek madeni bölümden oluşan araçtır (Gökçesu, 2002, s.23).

Resim 4.7. Çekiç

Yuvarlak Demir (Muřta): Sarı veya beyaz metalden yapılmıř, yapıřtırıcı sűrűlen derilerin kıvrıma ve dűvme iřlemlerinde kullanılmaktadır (Gűkçesu, 2002, s.30).

Resim 4.8. Yuvarlak Demir (Muşta)

Rulet: Dűndűrűldűğűnde sıralı izler bırakan, saplı ve diřli kűçük demir çark (Gűkçesu, 2002, s.29).

Resim 4.9. Rulet

Kauçuk: Bazı petrol atıklarının bileřimiyle elde edilen, űzerinde deri kesimleri yapılan plaka halinde satılan siyah ve beyaz renkleri mevcut olan dayanıklı ve esnek maddedir (Gűkçesu, 2002, s.27).

Resim 4.10. Kauçuk

Fırça: Derilerin yüzeyine yapıştırıcı (solüsyon) sürmede, boyamada ve parlatmada kullanılmaktadır. Suluboya, yağlıboya ve ayakkabı fırçası gibi çeşitleri ve değişik boyları mevcuttur (Gökçesu, 2002, s.31).

Resim 4.11. Fırça

Biz: Deri işlerinde dikiş yapılırken iğne geçirilecek yeri delmek için kullanılan, ağaç saplı, ucu sivri ve çelikten yapılmış bir alettir (Gökçesu, 2002, s.22).

Resim 4.12. Biz

Fermejüp, Zımba (Açık, Kapalı) Basma Aleti: Zımba ile açılan deliklere yerleştirilerek ve birbirine geçerek tutturuldukları kenar kapatmaya yarayan erkek ve dişi iki parçadan oluşan madeni ya da plastik tutturucuyu sıkıştırmaya yarayan alettir (Gökçesu, 2002, s.26).

Resim 4.13. Fermejüp, zımba (açık, kapalı) basma aleti

Makas: Bir desen çevresinde hareket edebilecek şekilde çapraz olarak birleştirilmiş iki kolu arasına yerleştirilen herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araç (Gökçesu, 2002, s.28).

Resim 4.14. Makas

Oyma Kalem: Metal uç ve tahta sap olmak üzere iki parçadan oluşan bir araçtır. Deri yüzeyini süslemede, deseni kazıma, kaldırma ve oyma işlemlerinde kullanılır. Değişik uçları vardır (Gökçesu, 2002, s.29).

Resim 4.15. Oyma Kalem

Pense: Telleri kıvırmaya, küçük vida ve somonları sıkıştırmaya, çıkarmaya yarayan çeşitli biçim ve büyüklükte kısıkaç (Gökçesu, 2002, s.29).

Pergel: Yay ve çember çizmekte ve ölçmekte kullanılan birer ucunda birbirine eklenmiş iki metal çubuktan oluşan ölçü ve çizim aracı (Gökçesu, 2002, s.29).

Resim 4.16. Pergel

Tel Kesme Pensi: Metalden yapılmış çubuk ve levhaları kesmeye yarar. İnce kalın telleri kesen çeşitli boyları vardır (Gökçesu, 2002, s.30).

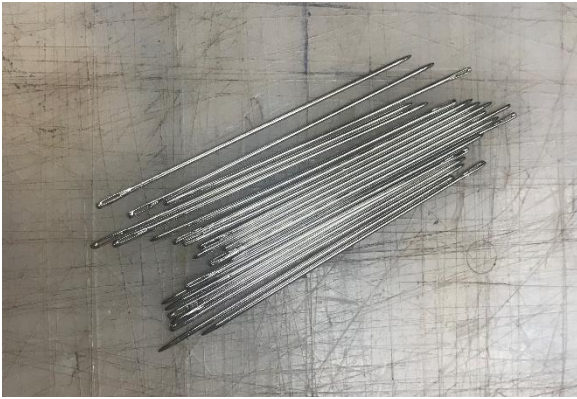

Tokmak: Ağaçtan yapılmış, başları lastikli veya lastiksizdir.

Resim 4.17. Tokmak

Deri Dikiş İğneleri: Çeşitli büyüklükte bir ucu keskin diğer ucu delikli çelik alet. Deri ve kürk dikiminde kullanılır. İğnelerin uçlarının keskin olması, deriyi yararak iğnenin batmasını kolaylaştırır. Aynı zamanda deriye zarar vermeden dikmesini sağlar.

Resim 4.18. Deri dikiş iğneleri

Makineler

Deri kesim makinesi: Yuvarlak bıçaklı deri kesim motorudur.

Resim 4.19. Yuvarlak uçlu deri kesim makinesi

Şerit kesim makinesi: Şerit kesme makinesi istenilen ende deri düzgün ve sert şekilde kesilmesini sağlayan bir makinedir. Makinede kesimi yapılacak derinin kenarları düzeltilir. Makinenin üzerinde bir silindir bulunur. Silindire ne kadar ende kesim yapılmak isteniyorsa o aralıkta bıçaklar yerleştirilir. Genişlik ayarı yapılırken, ölçü formundaki genişliğe 2 mm. Freze payı ilave edilir. Şerit kesim makinesinde tek seferde birden fazla şerit kesimi yapılabilmektedir (Özdemir, 2016, s.277).

Resim 4.20. Şerit kesim makinesi

Yarma makinesi: Deri kemer yapımında deri şeritlerin kenar inceltme işleminde kullanılır. Yarma makinesinin aparatları, kenar traşlama da silindirler yardımıyla deri kenarlarını inceltmektedir (Özdemir, 2016, s.277).

Resim 4.21. Yarma makinesi

Deri dikiş makinesi: Genellikle kenar birleştirme ve astarlama işlemlerinde ve bazen de yüzey süslemelerinde kullanılmaktadır. Bunların dışında çoğunlukla sanayiye yönelik deri işlerinde değişik tip ve boyutlarda makineler de mevcuttur (Özdemir, 2016, s.280).

Resim 4.22. Deri dikiş makinesi

Mahat makinesi: Alt ve üst deri ve ara malzemenin birbirine sabitlenmesi için ezme işlemi yapılmaktadır. Bu işlem mahat makinesinde (ezme makinesi) yapılmaktadır. Bunun için kemer döner silindir içine sokulur dönerek kemer üzerinden geçer, böylece sabitleme işlemi yapılmış olur (Özdemir, 2016, s.277).

Resim 4.23. Mahat makinesi

Üç kafa pres makinesi: Üç kafa kemer boylama, delik delme ve uç kesim makinesi, komple pres makinesi, ve boylama makinesi de denilmektedir. Üç kafa makinesinde uçluk, bel ayar delikleri, tokalık ve dil yuvası kesimi yapılır. Bu kesimler, ilgili bıçakların (kızaklı) makineye yerleştirilmesi ile gerçekleştirilir. Bıçakların kızakları makinenin kafasına yerleştirilir ve bıçaklar vida ile sıkıştırılarak kaymaması için sabitlenir. Bel ayar delikleri, 3 ya da 5 delikli bıçaklar olabilir. Beş delikli bıçaklarda, uçluk ucu ile üçüncü delik arasındaki mesafe metre ile ölçülerek 15 cm olarak ayarlanmalıdır. Uçluk bıçağının ucundan dil yuvası deliğinin tam ortasına denk gelen mesafe 100 cm olacak şekilde, tokalık bıçağı da makineye yerleştirilerek boy ölçüsü alınır ve vidalar sıkıştırılır. Bu mesafe 40 beden ölçüsüdür. Kemer farklı bedenlerde çalışılacak ise ilgili beden uzunluğu ölçülerek ayarlamının buna göre yapılması gerekmektedir (Özdemir, 2016, s.278).

Resim 4.24. Üç kafa pres makinesi

Metal baskılar: Metal plakalardan olan desen baskı kalıpları.

Resim 4.25. Metal baskı kalıpları

Baskı makinesi: Hazır plakalardan olan baskı kalıpları baskı makinesine yerleştirilerek kemere baskı desen uygulanır.

Resim 4.26. Baskı makinesi

Freze makinesi: Deri iç parça derilerinin pürüzlerini gidermek ve düzeltmek kenar düzgünlüğünü sağlamaya yaran, köşeleri yuvarlaklaştırma işlemlerinde kullanılmaktadır. Freze makinelerinde yapılan işleme freze denir. Üzerindeki şimşir ve biley taşı ile saraciye ürünlerinin kenarlarını parlatma, kaygan hale getirme, form verme ve pürüzleri giderme işlemi frezleme işlemidir. Kemer yapılacak derinin kesildikten sonra, tokanın genişliğine göre kenarlarından istenilen genişlik ölçüsüne getirilmesini sağlar. Yani kemere son genişliği vermek için yapılır (Özdemir, 2016, s.278).

Resim 4.27. Freze makinesi

İlaçlama makinesi: Çift kat kemer üretiminde birleştirme işlemi için deri şeritlere yapıştırıcı sürme işlemidir.

Resim 4.28. İlaçlama makinesi

Deri kemer yapımında kullanılan gereçler

Açık ve kapalı zımbalar; parçaları birleştirmek için açılan deliklere geçirilen metal zımbalardır. Kuşgözü, trok, rivet, çivi vb. çeşitleri ile beyaz ve sarı renkte olanları bulunmaktadır (Akalin, Yılgör, Seyhan 1993).

Boyalar; katı ya da sıvı bir taşıyıcı maddeden oluşan, kullanıldığı yerlerdeki malzemelerin rengini değiştiren renkli maddelerdir (Sözen 1996). Boyalar kimyasal yapılanma ve boyama özelliklerine göre sınıflandırılırlar. Dericilikte daha çok anilin boya kullanılmakla birlikte, deri, kumaş, çiçek boya ile guaj ve mont boya da kullanılmaktadır.

Çeşitli boncuklar; cam, taş, sedef, tahta, plastik gibi maddelerden yapılmış ortası delik, çoğu yuvarlak ve renkli maddelerdir (Ağakay 1970).

Çeşitli metallere; elde kolay şekil alan ince plaka halindeki bakır-pirinç levhalar, birleştirme işlemlerinde kullanılan teller ve süsleme unsuru olan çeşitli rozet ve tokalar ile ürünlerin tutacak kısımlarını meydana getiren saplardan oluşmaktadır.

Çeşitli iplikler; makina da ya da elde birleştirmede kullanılan çeşitli kalınlıkta polyester, naylon, floş ve pamuk iplikler kullanılmaktadır (Korkusuz 1971).

Değişik özellikteki deriler; Deri çeşitleri glase, rugan, süet, vaketa, maroken, fantazi deriler ve suni derilerdir. Bunlar deri ev ve giyim aksesuarları yapımında ve süslemelerinde kullanılmaktadır.

Tokalar; kemerin iki ucunu birbirine tutturmaya yarayan, kemerin bel üzerinde kaymadan durmasını sağlayan, çok çeşitli malzemelerden ve farklı modellerde üretilebilen ve kemeri bütünleyen bağlantı parçasıdır(Megep 2006:9).

Yapıştırıcılar; iki yüzeyi birbirine yapıştıran sıvı ya da katı haldeki maddedir (Akalin, v.d. 1993). Deri birleştirmede kullanılmaktadır. Deri ürünlerinde genellikle derby ve bally tercih edilmektedir. Büyük firmalar ilaç makinelerinde lateks kullanmaktadırlar. Lâteks, doğada bulunan, birçok bitkinin salgıladığı ve hava ile karşılaştığında katılaştıran sütü bir bitki özütüdür. Lateks karmaşık bir sıvı bileşimidir ve içerisinde protein, nişasta,alkaloid, şeker, yağ, sakız, tanin, reçine gibi birçok madde bulunur. Lâteks ambalaj sektöründe kullanılan yapıştırıcı maddelerden biridir. Sıvı halde iken sürüldükleri kâğıt yüzeyine tutunabilir ve kurduğunda kâğıt olan kısımlara temas edince yapışmaz. Sadece lâteks sürülmüş olan başka bir yüzey ile öpüştüğünde birbirine yapışır.

Eva; etil vinil asedattan mamül olup esnek bir yapıya sahiptir. Geri dönüşümlü, son derece sağlıklı, bakteri üretmeyen, birçok sanayide kullanılan bir üründür. Özellikle ayakkabı, terlik, promosyon ürünleri, spor salonları döşemesi, izolasyon, inşaat ve otomotiv yan sanayinde kullanılmaktadır. Eva, kemer imalatında besleyici malzeme olarak kullanılmaktadır.

İncelenen deri kemerlerde kullanılan gereçler

Araştırma kapsamına alınan atölyelerde üretilen deri kemerlerde kullanılan gereçler ilişkin bilgiler Çizelge 4.5.'de verilmiştir.

Çizelge 4.5. Deri kemerlerde kullanılan gereçlere ilişkin dağılım

	f	%
Perçin	60	100
Halka	5	8
Kemer Tokası	60	100
Mumlu İplik	4	7
Deri Boyası	55	92
Leflef	55	92
Deri İpliği (polyester)	50	83
Metal Aparatlar	1	2
Süet Deri	2	3
Kösele Deri	3	5
Yapay (suni) Deri	7	12
Güderi	2	3
Vaketa	14	23
Vidala	29	48
Nubuk	3	5

Çizelge 4.5 incelendiğinde ürünlerin %100'nün perçin, maket bıçağı, zımba baskı makinesi, kemer tokası, çarklı zımba, çelik cetvel, %92'sinin deri boyası ve leflef, %83'nün deri ipliği, %48'nin vidala, %23'nün vaketa, %12'sinin yapay(suni) deri, %8'nin halka, %7'sinin mumlu iplik, %5'nin kösele deri, %3'nün süet deri ve güderi, %2'sinin metal aparatlar kullandığı görülmektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyeler de üretilen deri kemerlerin malzeme kullanımında tercih edilen perçin ve kemer tokasıdır (%100).

4.3.2. Deri kemer yapımında kullanılan yüzey süsleme teknikleri

Araştırma kapsamına alınan deri kemer ürünlerinde kullanılan tekniklere ilişkin durumlar incelenmiş Çizelge 4.6.'da verilmiştir

Çizelge 4.6. Deri kemer üretiminde kullanılan yüzey süslemelere ilişkin dağılım

Yüzey Süsleme Teknikleri	f	%
Boyama	58	97
Baskı	28	47
Aplikasyon	14	23
Dikiş	11	18
Örgü	5	8
Oyma	4	7
Keserek işleme	1	2

Çizelge 4.6 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %97'sinin boyama, %47'sinin baskı, %23'ünün aplikasyon, %18'inin dikiş, %8'inin örgü, %7'sinin oyma ve %2'sinin keserek işleme tekniklerini kullandığı görülmektedir. Yüzey süsleme tekniklerinde Kraft ve diğer tekniklerin tercih edilmediği görülmektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerde yüzey süsleme tekniklerinden çoğunlukla boyama (%97) tekniğini kullandıkları tespit edilmiştir.

4.3.3. Deri kemer yapımında tercih edilen renkler

Araştırma kapsamına alınan deri kemer ürünlerinde kullanılan renklere ilişkin durumlar incelenmiş Çizelge 4.7.'da verilmiştir.

Çizelge 4.7. Boyamada tercih edilen renkler

	f	%
Kahverengi ve Tonları	24	40
Siyah	11	18
Taba	10	17
Koyu mavi	6	10
Lacivert	3	5
Derinin doğal rengi	3	5
Bej	2	3
Beyaz	2	3
Yeşil	1	2
Kırmızı	1	2
Sarı	1	2

Çizelge 4.7 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %40'ının kahverengi ve tonları, %18'inin siyah, %17'sinin taba, %10'unun koyu mavi, %5'inin lacivert, %5'inin derinin doğal rengi, %3'ünün bej, %3'ünün beyaz, %2'sinin yeşil, %2'sinin kırmızı, %2'sinin sarı renkleri tercih ettiği görülmektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerde ürünleri boyamada çoğunlukla kahverengi ve tonlarını (%40) tercih ettiği tespit edilmiştir.

4.3.4. Deri kemerin üretim aşamaları (erkek kemeri)

Deri kemer için atölyede bulunan hazır derilerden seçim yapılmıştır. Bufollo deri kullanılmıştır. Hazırlanan deri düz masa üzerine serilir. Yuvarlak bıçaklı deri kesim motoru ile kesilir (Resim 4.29). Yuvarlak bıçaklı kesim motoru ile tek seferde bir tane kemer kesildiği için çok tercih edilmez.

Resim 4.29. Derinin yuvarlak bıçaklı kesim motoru ile kesimi

Deri kemer kesiminde şerit kesim makinesi bir seferde fazla sayıda kemer kesildiği için işletmeler tarafından tercih edilmektedir. Şerit kesim makinasında makinenin bıçakları istenilen ölçüye göre ayarlanabilmektedir. Ayarı yapılan makinenin ağız kısmına deri yerleştirilir ve düğmesine basılır. Bu şekilde tek seferde birden fazla deri kemer kesilir (Resim 4.30).

Resim 4.30. Derinin şerit kesim makinesinde kesilmesi

Şerit kesim makinesinde kesilen deriler sıradaki işlem için yarma makinesine götürülür. Burada kesilen derinin kenarlarının tıraşlanması ve inceltilmesi yapılır (Resim 4.31).

Resim 4.31. Deri şeritlerin yarma makinesinde tıraşlanması ve inceltilmesi

Traşlanması ve inceltilmesi yapılan deri kemer parçaları ilaç makinesine yerleştirilir ve düğmesine basılır. Raylı bir sistemi olan makine deri parçalara püskürtme yöntemi ile ilaç püskürtür (Resim 4.32).

Resim 4.32. Deri kemer parçaların ilaç makinesinde yapıştırıcı sürülmesi

İlaçlama işlemi yapılan deri kemer parçaları mahat makinesine getirilir. Burada astar ile deri kemer parçaları birleştirilerek kenar fazlalıkları alınır (Resim 4.33).

Resim 4.33. Mahat makinesinde şeritlerin kemer haline gelmesi ve kenar fazlalıkların alınması

Kenar fazlalıkları alınan deri kemer parçası boylamam makinesine yerleştirilir. Boylama makinesine yerleştirilen deri kemer parçaların burada boyu, delikleri ve tokanın takılacağı yerlerin kesimi yapılır (Resim 4.34).

Resim 4.34. Boylama makinesinde kemerin kesimi, deliklerin açılması

Deri kemer parçası baskı makinesine yerleştirilir. Desene karar verilir ve plakalar makineye takılır ve düğmesine basılır. Deri kemer parçanın tüm yüzeyine desen uygulanır (Resim 4.35).

Resim 4.35. Baskı makinesinde deriye desen basma

İşlemleri biten deri kemer parçalarına tokalık ve uç kesilir (Resim 4.36).

Resim 4.36. Tokalık ve uç kesme pres makinesi

Makkap makinesi ile deri kemerin tokası vidalanır (Resim 4.37).

Resim 4.37. Tokayı vidalama

İşlemleri biten deri kemerin son hali (Resim 4.38).

Resim 4.38. Kemerin son hali

4.4. Deri Kemerlerin Satış Yerlerine Temin Edilme Durumları

Bu başlık altında ‘’ deri kemerlerin satış yerlerine temin edilme durumları incelenmiş. Çizelge 4.8.’de verilmiştir.

Çizelge 4.8. Deri kemerlerin satış yerlerine temin edilme durumlarına ilişkin dağılım

	f	%
Kendi Atölyelerinde Üretme	15	75
Başka Atölyelerden Temin Eme	5	25
Toplam	20	100

Çizelge 4.8 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %75’inin kendi atölyesinde ürettiği, %25’inin başka atölyelerden temin ettiği görülmektedir. Atölyelerin yurt dışından, toptan sipariş ve diğer seçenekleri tercih etmediği görülmektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerin satışını yaptığı deri giyim aksesuarlarını çoğunlukla kendi atölyelerinde (%75) yaptığı tespit edilmiştir.

4.5. Deri Kemerlerin Tasarımı

Araştırma kapsamına alınan işletmelerdeki deri kemer tasarımının nasıl yapıldığı incelenmiş Çizelge 4.9.'de verilmiştir.

Çizelge 4.9. Deri kemerlerin tasarım şeklini gösteren dağılım

	f	%
Kendi Tasarımları	15	75
Tasarımcı	3	15
Dergi, Kitap, İnternet, Fuar Broşürleri ve Kataloglardan Yararlanma	2	10
Toplam	20	100

Çizelge 4.9 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %75'inin kendileri tasarladığı, %15'inin tasarımcısı olduğu, %10'unun dergi, kitap, internet, fuar broşürleri ve kataloglardan yararlandığı görülmektedir. Diğer firmaların tasarımlarını takip etmedikleri görülmektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyelerin deri giyim aksesuarlarının tasarımını çoğunlukla kendi atölyelerinde (%75) yaptıkları tespit edilmiştir.

4.6. Bolu İli Gerede İlçesinde Deri Kemer Yapan Firmalara İlişkin Bilgiler

Bu başlık altında, "atölyede çalışan işçi sayısı", "atölyede çalışan işçilerin statüsü", "atölyede çalışan işçilerin aylık geliri", "işletmelerin yeterlilik düzeyi" ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

4.6.1. Atölyelerde çalışan eleman sayısı

Araştırma kapsamına alınan işletmelerde çalışan eleman sayısı incelenmiş Çizelge 4.10.'te verilmiştir.

Çizelge 4.10. Deri kemer firmalarında çalışan eleman sayısına ilişkin dağılım

	f	%
3-5 Kişi	6	30
6-10 Kişi	11	55
11 ve Daha fazla	3	15
Toplam	20	100

Çizelge 4.10 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %30'nun 3-5 kişi arası, %55'nin 6-10 kişi arası, %15'nin 10 kişiden daha fazla çalışan eleman sayısı görülmektedir. Çalışan eleman sayısı 1-2 kişi arası olmadığı görülmektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyeler de çalışan kişi sayısı çoğunlukla 6-10 kişi (%55) arasın da olduğu tespit edilmiştir.

4.6.2. Atölyelerde çalışanların statüsü

Araştırma kapsamına alınan atölyelerde çalışan kişilerin statüsü incelenmiş ve Çizelge 4.11.'te verilmiştir.

Çizelge 4.11. Deri kemer atölyesinde çalışanların iş yerindeki konumuna ilişkin dağılım

	f	%
İşletme Sahibi	6	30
İşletmeye Ortak	5	25
Tasarımcı	1	5
Üretim Elemanı	6	30
Satış Elemanı	2	10
Toplam	20	100

Çizelge 4.11 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %30'unun işletme sahibi, %25'inin işletmeye ortak, %5'inin tasarımcı, %30'unun üretim elemanı, %10'unun satış elemanı olarak çalıştığı görülmektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyeler de çalışan kişilerin çoğunluğu işletme sahibi (%30) ve üretim elemanı (%30) olarak çalıştığı tespit edilmiştir.

4.6.3. Çalışanları üretimden elde ettiği aylık kazanç

Araştırma kapsamına alınan işletmelerdeki çalışanların üretimden kazandıkları aylık kazanç incelenmiş ve Çizelge 4.12.'da verilmiştir.

Çizelge 4.12. Çalışanların elde ettiği aylık kazançlarına ilişkin dağılım

	f	%
1000-2000	3	15
2001-3000	15	75
3001-4000	2	10
Toplam	20	100

Çizelge 4.12 incelendiğinde ankete katılan bireylerin %15'inin 1000-2000 TL arası aylık kazanç, %75'inin 2001-3000 TL arası aylık kazanç, %10'nun 3001-4000 TL arası aylık kazanç aldıkları görülmektedir. Aylık kazanç olarak 4000 TL' den daha fazla kazanç sağlayan görülmemektedir.

Bolu ili Gerede ilçesinde bulunan atölyeler de çalışan kişilerin aylık kazancı 2001-3000 TL (%75) arası olduğu tespit edilmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bolu ili Gerede ilçesinde deri kemer atölyelerinde bulunan kemerler incelendiğinde; 60 adet deri kemer ürün örneğinden 19 âdeti kadın ve 41 adeti erkek kemerinden oluşmaktadır. Kemer yapımında kullanılan araçlar; maket bıçağı, çarklı zımba, çelik cetvel, zımba baskı makinası, baskı makinası ve deri dikiş makinası kullanıldığı belirtilmiştir. Kemer yapımında kullanılan gereçler; deri boyası, leflef, mumlu iplik, perçin ve hazır metal gereçler kullanıldığı belirtilmiştir. Kemer yapımında en çok bufollo, kösele, vaketa ve güderi derinin tercih edildiği görülmüştür. En çok tercih edilen teknik boyama ve baskı tekniği olduğu görülmüştür.

Yapılan bu çalışmadan yola çıkarak; çok eski bir geçmişi olan ve yöre halkının ekonomik gelir kaynağı olan deri kemer işlemeciliği geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için;

- Devlet tarafından deri kemer üreten işletmelere geliştirici fon ayrılması,
- Gerede halk eğitim merkezlerin de deri üretimi ile ilgili eğitim verilmesi ve yeni ustalar yetiştirilmesi
- Uluslararası fuarlara katılarak deri kemerlerin dünya pazarına tanıtılması
- Deri kemerlerin pazarlanması konusunda yeni tasarımlardan oluşan katalog hazırlanması
- Müşterilerin yerli üretim olan deri kemerleri tercih etmeli ve bu yolla yöre halkına destek olması gibi önerilerin yarar sağlayacağı düşünülebilir.
- İşletmelerde mesleki standartları olan elemanların istihdamının zorunlu kılınması
- İşgücünde standartlaşma ve işletmelerde mesleki standartları olan elemanların istihdamının zorunlu kılınması
- Ürün kalitesinin geliştirilmesine ve verimliliğin artırılmasına yönelik ar-ge çalışmalarının yapılması
- Gerede'de dericilik ile ilgili programların 4 yıllık lisans düzeyine çıkarılması
Gerede deri işleme ve deri ürün yapımı açısından yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Aker, M. ve Bostancıoğlu, H. (1970). *Genel Teknoloji*. Ankara: Güneş Matbaacılık.
- Arlı, M. (1990). *Kullanıldıkları Hammaddeye Göre El Sanatlarının Sınıflandırılması*. III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, C.V, Maddi Kültür Dizisi, Ankara,12.
- Armağan, İ. (1992). *Sanat Toplumbilimi: Demokrasi Kültürüne Giriş*. İzmir: İleri Kitabevi.
- Aydın, N. (1996). *Deri Ev Aksesuarları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisan Tezi, Gazi Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Balcı, B. Y. ve Say, N. (1981). *Temel Sanat Eğitimi*. İstanbul: Ya-Pa.
- Barandır, S. (2005). Deri Artık Her Yerde. *Art Dekor Dergisi*, 143, 134.
- Birinç, E. (2009). *Bursa İlindeki Deri Giyim Aksesuarlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çığ, K. (1970). *Türk Kitap Kapları*. İstanbul: Doğan Kardeş.
- Dağdelen, T. (2016). *Denizli Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulunda Yapılan Deri Çantalar*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dağtaş, L. (2007). *Anadolu'da Dericilik*. İstanbul: Mas Matbaacılık.
- Demilel, Y. S. (1998). *Deri Giyim Sanayinin Kalite ve Kalite Kontrolü ile İlgili Sorunları ve Bir Kalite Uygulanması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dikmelik, Y. (2013). *Deri Teknolojisi*. İzmir: Sepiciler Çaybaşı Deri Sanayi Ticaret A. Ş.
- Diyarbakirli, N. (1972). *Hun Sanatı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Doğanöz, G. (1994). *Geleneksel El Sanatlarının Piyasa Etüdü*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Eker, S. (1966). *Deri Teknolojisi*. İstanbul: Milli Eğitim.
- Er, B., ve Sarıkaya H, Z. (2012). Bir İletişim Aracı Olarak El Sanatları. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 169-177.
- Erdal, S. (2004). *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Dekoratif Ürünler Ana Bilim Dalında Uygulanan Deri Eğitiminin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Ankara.

- Gökçesu, Z. (1987). *Ankara İlinde Dericilikle Uğraşan İş Yerlerinde Kullanılan Teknikler*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gökçesu, Z. (2002). *Deri Teknikleri*. İstanbul: Ya-Pa.
- Görür, S. (2007). *İstanbul İl Piyasalarında Bulunan El Yapımı Dekoratif Deri Ev ve Giyim Aksesuarları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güler M., Alparslan E. (2008). *Osmanlı İmparatorluğu Dönemine Ait Deri Ürünler Üzerine Bir Araştırma*. I. El Sanatlar Sempozyumu, Gazi Üniversitesi El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi-1, Ankara.
- Güler, M. (1994). Kösele ve Köseleden Yapılan Dekoratif Ürünler. *Kültür ve Sanat Dergisi*, 23, 52-53.
- Harmancıoğlu, M. (1989). *Deri Kimyası*. İzmir: Ege Üniversitesi.
- İnternet: http://www.bolu.gov.tr/ortak_icerik/bolu/bilgi-islem/documents/genel_bilgiler.pdf Erişim tarihi: (03.07.2019)
- Kaşkaloğlu, A. (1987). El Sanatları. *Karınca*, 53(603), 36- 38.
- Kayabaşı, N. ve Özdemir, M. (2004). *Derinin El Sanatları İçerisindeki Yeri ve Kullanım Alanları*. I. Ulusal Deri Sempozyumu'nda Sunulmuş Bildiri, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Kılıçlıoğlu, S., Araz, N. ve Devrim, H. (Ed.) (1970). *Meydan Larousse* (Cilt:3). İstanbul: Meydan Yayınevi, 576.
- Komisyon. (1994). *Deri Teknolojisi*. İstanbul: Milli Eğitim Basım Evi, 130.
- Konpara, M. (1964). *Bolu Tarihi*. Bolu: Bolu Vilayet Matbaası
- MEGEP. (2007). *Giyim Üretim Teknolojisi Derinin Yapısı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- MEGEP. (2006). *Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi Alanı Kemer Yapımı*. Megep Milli Eğitim Bakanlığı.
- Mülayim, S. (1995). *Sanata Giriş*. Ankara: Bilim Teknik Yayınevi, 17
- Öncü, C. (1968). *Dericilik Temel Bilgileri*. Ankara:
- Öz, T. (1998). *Türk Kumaş ve Kadifesi*. Cilt:1. Ankara: MEB Basımevi.
- Özbağı, T. (2002). *Geleneksel Türk Takıları*. Türkler Ansiklopedisi. C. VII. Ankara: Yeni Türkiye Yay, 785-799.

- Özdemir, M. (1995). *Ankara İli Piyasalarında Bulunan Dekoratif Deri Ev ve Giyim Aksesuarları Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özdemir, M., ve Kayabaşı, N. (2007). *Geçmişten Günümüze Dericilik*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Özdemir, M. (2016). Gerede İlçesinde Deri Kemer Yapımı. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(8), 271-292
- Öztürk, S. (1997). Düünden Bugüne Türk El Sanatları. *Kültür ve Sanat*, (36), 66-67.
- Öğel, B. (1962). *İslamiyetten Önce Türk Kültür ve Tarihi*, Ankara: Türk Tarihi Kurumu Basımevi
- Saral, N. (1996). *Deri Sanayii İşletmelerinde Personel Yönetimi Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sakaoğlu, N. Akbayır, N. (2002). *Derinin Anadolu'da Bin Yıllık Öyküsü*, İstanbul: Orjin Group
- Seçkinöz, M., Alpaslan Aker, S., Komşuoğlu, Ş., Mengi, İ. A. ve Etike Köse, S. (1987). *Süsleme Resmi ve Süsleme Sanatları Tarihi*. Ankara: MEGEP.
- Tekin, Z. (1993). Osmanlı Debbaghanelerde Kullanılan Aletler ve Dericilik Tabirleri. *İlim Sanat*, (37), 51-56.
- Toptaş, A. (1993). *Deri Teknolojisi*. İstanbul: Sade.
- Turanî, A. (1993). *Sanat Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitapevi, 150.
- Tüzün, G. (1993). *Ana Britannica* (Cilt:7). İstanbul: Ana Yayımcılık.
- Yakalı, T. (1981). *Deri Teknolojisi (Ders Notları)*. İzmir: Ziraat Fakültesi.
- Yalçınkaya, T. (2006). *El Sanatlarında Evrensellik Nedir?* Ankara: Yayımlanmamış Ders Notları.
- Yaşar, Ç. (2002). *Hun Sanatı*. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Yelmen, H. (2005). *Türk Dericiliği 2400 Yaşında*. İstanbul: Derimod.
- Yetkin, K. S. (1962). *Sanat Meseleleri*. İstanbul: De Yayınevi.
- Yıldız, N. (1987). Tarih İçinde Deri. *Deri Dergisi*, 40.
- Yıldız, N. (1993) *Eski Çağda Deri Kullanımı ve Teknolojisi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.
- Züber, H. (1971). *Türk Süsleme Sanatı*. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.

EKLER

EK-1. Bilgi Formu

BİLGİ FORMU 1

Ürün No	:	1
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü	:	Bayan Kemer
Ürünün Boyutları	:	5x140 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Sütet deri
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, metal halka, kemer tokası

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama

Kullanılan Renkler : Yeşil

Kompozisyon: Sütet deriden hazırlanmış uzun eşit şeritler bakır halkaya perçinler yardımıyla takılmıştır. Halkanın bir ucuna püskül sallandırılarak hareket verilmiştir. Deri kemerin rengi koyu asker yeşilidir.

BİLGİ FORMU 2

- Ürün No** : 2
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü : Bayan Kemer
Ürünün Boyutları : 4.50x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Kösele
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin(rivet) sırim, kemer tokası

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, aplikasyon, dikiş

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon : Köseleden hazırlanmış kemer kahverengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Üzerine belirli aralıklarla sırim ile hiristo teyeli uygulanmış ve teyelin arasında küçük boy perçinler bulunmaktadır. İki desenin arasında büyük boy perçin bulunmaktadır. Kemerin uç kısmına bakır rengi kemer tokası takılmış, kemerin son kısmına çarklı zımba ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 3

Ürün No : 3
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu

Ürünün Türü : Bayan Kemer

Ürünün Boyutları : 5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) Temel Malzeme : Kösele

b) Yardımcı Malzeme : İki boy perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, aplikasyon, oyma

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon : Köseleden hazırlanmış kemer kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemer yüzeyi üzerine belli aralıklarla birbirine ters dönmüş üçgenler oyulmuş ve etrafına perçin takılmıştır. Kemerin uç kısmına bakır rengi kemer tokası takılmış, kemerin son kısmına belli aralıklarla çarklı zımba ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 4

- Ürün No** : 4
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü : Bayan Kemer
Ürünün Boyutları : 5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Suni deri
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, dikiş

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Suni (yapay) deriden hazırlanmış kemer eşit bir şekilde kesilerek mısır örgü tekniği ile örülmüştür. Başına ve sonuna 3 cm eninde deriler kapatılarak temiz bir görüntü sağlanmıştır. Kemerin uç kısmına gümüş renkli kemer tokası takılmıştır.

BİLGİ FORMU 5

Ürün No : 5
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu

Ürünün Türü : Bayan Kemer

Ürünün Boyutları : 5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) **Temel Malzeme** : Güderi

b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, oyma, aplikasyon

Kullanılan Renkler : Beyaz

Kompozisyon: Güderi kemer, beyaz deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Güderiden kesilmiş dikdörtgenden oluşan parçalar birbirinin üzerine yarıçaplı yerleştirilip perçinler takılmıştır. Uzun deri parçası kesilerek oluşturulan dikdörtgenlerin içinden alt ve üst yapılarak geçirilmesi sonucunda birleştirilmiştir. Kemerin uç kısmına kemer tokası olarak yarıçaplı daireden oluşan gümüş renkli metal takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 6

- Ürün No** : 6
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü : Bayan Kemer
Ürünün Boyutları : 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, aplikasyon

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Yüzeyine eşit aralıklarla gümüş renkli perçinler takılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmıştır. Tokanın üzeri vaketa deri ile kaplanmış ve perçin takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 7

Ürün No : 7
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri, Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü : Bayan Kemer
Ürünün Boyutları : 5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) **Temel Malzeme** : Vaketa
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Oyma, aplikasyon

Kullanılan Renkler : Sarı

Kompozisyon: Köseleden hazırlanmış kemer sarı deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin yüzeyine belli aralıklarla birbirine ters dönmüş üçgenler oyulmuş ve etrafına perçin takılmıştır. Kemerin uç kısmına gümüş rengi kemer tokası takılmış, son kısmına ise belli aralıklarla çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 8

- Ürün No** : 8
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü : Bayan Kemer
Ürünün Boyutları : 6x110 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, aplikasyon

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemer iki parçadan oluşmaktadır. İki parça birbirine perçin takılarak birleştirilmiştir. Kemerin iki uzun kenarına bakır renkli perçin takılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası olarak iki tane bakır renkli halka kullanılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 9

Ürün No	:	9
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) **Temel Malzeme** : Vidala

b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, mumlu iplik, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, dikiş

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Yüzeyine belli aralıklarla çarklı zımba yardımı ile iki taraflı delikler açılmıştır. Krem renkli mumlu iplik ile çapraz bir şekilde dikilmiştir. Kemerin uç kısmına kemer tokası olarak dikdörtgen gümüş kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 10

- Ürün No** : 10
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri. Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü : Erkek Kemer
Ürünün Boyutları : 4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 11

Ürün No	: 11
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür Caddesi. No:10/B 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	: Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	: 4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, baskı tekniği

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır

BİLGİ FORMU 12

Ürün No	:	12
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür Caddesi. No:10/B 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, aplikasyon

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Belli aralıklarla baklava dilimi şeklinin dörtkenarı çarklı zımba yardımı ile delinmiştir. Şeklin yüzeyi sırim ile kaplanmıştır. Desen aralarına bakır renkli orta boy perçinler rastgele takılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası olarak yarıçaplı halkanın üzeri deri ile kaplanmış ve kemere perçinlerle takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 13

Ürün No	:	13
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür Caddesi. No:10/B 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) Temel Malzeme	:	Nubuk
b) Yardımcı Malzeme	:	Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, aplikasyon

Kullanılan Renkler : Koyu mavi

Kompozisyon: Nubuk deriden hazırlanmış kemer yüzeyine uzun eşit iki tane nubuk deri kesilmiştir. Kesilen deriler kemerin yüzeyinde kullanılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 14

Ürün No	:	14
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür Caddesi. No:10/B 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, dikiş

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Deri kemerin orta kısmına sıırım ile örgü tekniği uygulanmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 15

Ürün No	:	15
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür Caddesi. No:10/B 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) Temel Malzeme	:	Vidala
b) Yardımcı Malzeme	:	Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 16

Ürün No : 16
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Reto Deri Ürünleri, İsmail Gür Caddesi. No:10/B
14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü : Erkek Kemer
Ürünün Boyutları : 4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) **Temel Malzeme** : Vidala
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 17

Ürün No	: 17
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür Caddesi. No:10/B 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	: Bayan Kemer
Ürünün Boyutları	: 5x95 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Süt
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, aplikasyon

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Süt deriden hazırlanmış kemer 7 parçadan oluşmaktadır. Birleşme yerlerinde demir halkalar kullanılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 18

Ürün No : 18

İnceleme Tarihi : 22.03.2019

Ürünün Bulunduğu Yer : Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür
Caddesi. No:10/B 14900 Gerede /
Bolu

Ürünün Türü : Erkek Kemer

Ürünün Boyutları : 4x110 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) Temel Malzeme : Vidala

b) Yardımcı Malzeme : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, baskı

Kullanılan Renkler : Taba

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Taba rengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 19

Ürün No	:	19
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür Caddesi. No:10/B 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Nubuk
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, baskı ve dikiş

Kullanılan Renkler : Bej

Kompozisyon: Nubuk deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 20

Ürün No	:	20
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Reto Deri Ürünleri. İsmail Gür Caddesi. No:10/B 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, pamuk iplik, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, aplikasyon

Kullanılan Renkler : Taba

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer taba rengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Deri kemerin orta kısmına şerit halinde mumlu iplik ve sıırım ile birbirinin etrafında dolandırarak geçilmiştir. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 21

Ürün No	:	21
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, oyma ve aplikasyon

Kullanılan Renkler : Siyah ve taba

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Deri kemerin enine 3 cm boyutunda kesikler atılmıştır. Belli aralıklarla atılan kesiklerin içinden yapay (suni) taba renkli deri geçirilmiştir. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 22

- Ürün No** : 22
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Giza Deri Ürünleri, Demirciler mahallesi İsmail gür caddesi bilge sokak numara 2/A, 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü : Erkek Kemer
Ürünün Boyutları : 4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Taba

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı teniği uygulanmıştır. Taba rengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 23

Ürün No	:	23
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Mavi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Mavi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 24

Ürün No	: 24
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	: Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	: 4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, baskı ve aplikasyon

Kullanılan Renkler : Koyu mavi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Mavi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Orta kısmına çift sıra makine dikişi yapılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır

BİLGİ FORMU 25

Ürün No	:	25
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kahve deri boyası ile boyanmış sarı boya ile eskitme yapılmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır

BİLGİ FORMU 26

Ürün No	:	26
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Bej

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer bej rengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 27

Ürün No : 27
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A
14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü : Erkek Kemer
Ürünün Boyutları : 4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) Temel Malzeme : Vidala
b) Yardımcı Malzeme : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Taba

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer taba rengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 28

Ürün No	:	28
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Taba

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer taba rengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 29

- Ürün No** : 29
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A
14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü : Bayan Kemer
Ürünün Boyutları : 5x90 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Güderi
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, metal halka, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve aplikasyon

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Güderiden hazırlanmış kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Yüzey süslemede perçinler ve halkalar kullanılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 30

Ürün No	:	30
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 31

Ürün No	:	31
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) Temel Malzeme** : Vidala
- b) Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 32

Ürün No	:	32
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, mumlu iplik, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve dikiş

Kullanılan Renkler : Taba

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer taba rengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Deri kemerin orta kısmına çarklı zımba ile delikler açılmış ve mumlu iplikle spor dikiş yapılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 33

Ürün No	: 33
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Yurtsever Deri Ürünleri. İsmail Gür Cad. No:12/A 14900 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	: Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	: 4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve dikiş

Kullanılan Renkler : Taba

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer açık kahverengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Deri kemerin orta kısmına 3 sıra deri dikiş makinesi ile spor dikiş yapılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 34

Ürün No	:	34
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 35

Ürün No	: 35
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	: Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	: 4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Derinin doğal rengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer üzerine leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 36

Ürün No	:	36
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve keserek işleme

Kullanılan Renkler : Derinin doğal rengi ve kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Açık kahve ve koyu kahve deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 37

Ürün No	:	37
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama, baskı ve dikiş

Kullanılan Renkler : Lacivert

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Mavi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Deri dikiş tekniği uygulanmıştır yüzeye. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 38

Ürün No : 38
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü : Bayan Kemer
Ürünün Boyutları : 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) **Temel Malzeme** : Suni deri
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, metal halka , deri ipliği, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Suni (yapay) deri belli ölçülerde kesilmiştir ve halkaların içinden geçirilerek bir sonraki halkayla birleştirilmiştir. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmıştır.

BİLGİ FORMU 39

Ürün No	: 39
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	: Bayan Kemer
Ürünün Boyutları	: 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama

Kullanılan Renkler : Beyaz, kırmızı

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyi şeritler halinde kırmızı ve beyaz deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 40

Ürün No	:	40
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : lacivert

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer lacivert deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 41

Ürün No	:	41
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x105 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Nubuk
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Mavi

Kompozisyon: Nubuk deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer mavi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Deri kemerin yüzeyine dikiş tekniği uygulanmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 42

Ürün No	:	42
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Bayan Kemer
Ürünün Boyutları	:	5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Suni deri
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve örgü

Kullanılan Renkler : Mavi

Kompozisyon: Suni (yapay) deriden hazırlanmış kemer eşit bir şekilde kesilerek mısır örgü tekniği ile örülmüştür. Başına ve sonuna 3 cm eninde deriler kapatılarak temiz bir görüntü sağlanmıştır. Kemerin uç kısmına gümüş renkli kemer tokası takılmıştır.

BİLGİ FORMU 43

Ürün No	:	43
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Bayan Kemer
Ürünün Boyutları	:	5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) Temel Malzeme	:	Suni deri
b) Yardımcı Malzeme	:	Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve örgü

Kullanılan Renkler : Gri

Kompozisyon: Suni (yapay) deriden hazırlanmış kemer eşit bir şekilde kesilerek örgü tekniği ile örülmüştür. Başına ve sonuna 3 cm eninde deriler kapatılarak temiz bir görüntü sağlanmıştır. Kemerin uç kısmına gümüş renkli kemer tokası takılmıştır.

BİLGİ FORMU 44

Ürün No	:	44
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Bayan Kemer
Ürünün Boyutları	:	5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Suni deri
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve örgü

Kullanılan Renkler : Mavi

Kompozisyon: Suni (yapay) deriden hazırlanmış kemer eşit bir şekilde kesilerek mısırs örgü tekniği ile örülmüştür. Başına ve sonuna 3 cm eninde deriler kapatılarak temiz bir görüntü sağlanmıştır. Kemerin uç kısmına gümüş renkli kemer tokası takılmıştır.

BİLGİ FORMU 45

Ürün No	:	45
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Taba

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer taba rengi deri boyası ile boyanmış kenarlarına siyah deri boyası ile eskitme yapılmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 46

Ürün No	:	46
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Kemer İst. Yeni Tabakhaneler Mevki, 3 Nolu Sok. D;3, Gerede/ Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer kahverengi deri boyası ile boyanmış kenarlarına siyah deri boyası ile eskitme yapılmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 47

Ürün No	:	47
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Pehlivanoğlu Deri. Yeni Tabakhaneler 6 Nolu Sok No:1 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Bayan Kemer
Ürünün Boyutları	:	5x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Suni deri
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve örgü

Kullanılan Renkler : Siyah ve kahverengi

Kompozisyon: Suni (yapay) deriden hazırlanmış kemer eşit bir şekilde kesilerek iki renkli mısır örgü tekniği ile örülmüştür. Başına ve sonuna 3 cm eninde deriler kapatılarak temiz bir görüntü sağlanmıştır. Kemerin uç kısmına gümüş renkli kemer tokası takılmıştır.

BİLGİ FORMU 48

Ürün No : 48
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Pehlivanoglu Deri. Yeni Tabakhaneler 6 Nolu Sok No:1 Gerede / Bolu
Ürünün Türü : Erkek Kemer
Ürünün Boyutları : 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) **Temel Malzeme** : Vaketa
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 49

- Ürün No** : 49
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Pehlivanoglu Deri. Yeni Tabakhaneler 6 Nolu Sok
No:1 Gerede / Bolu
Ürünün Türü : Bayan Kemer
Ürünün Boyutları : 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve örgü

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış deri parçalar deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Deri kemerin orta kısmı örgü tekniği ile örülmüştür. Deri kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış ve son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 50

Ürün No	:	50
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yıldersan Deri. Yeni Tabakhaneler No:1 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 51

Ürün No : 51
İnceleme Tarihi : 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer : Yıldersan Deri. Yeni Tabakhaneler No:1 Gerede / Bolu
Ürünün Türü : Erkek Kemer
Ürünün Boyutları : 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) **Temel Malzeme** : Vaketa
b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemer kahverengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 52

Ürün No	:	52
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yıldersan Deri. Yeni Tabakhaneler No:1 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer kahverengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 53

Ürün No	: 53
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Yıldersan Deri. Yeni Tabakhaneler No:1 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	: Erkek Kemerı
Ürünün Boyutları	: 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflefler sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 54

Ürün No	:	54
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Yıldersan Deri. Yeni Tabakhaneler No:1 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Siyah

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer siyah deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 55

Ürün No	: 55
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Güçlü Deri. Yeni Mehmet fatih sultan Cad. No:411 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	: Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	: 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve dikiş

Kullanılan Renkler : Lacivert

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer lacivert deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin iki uzun kenarı çarklı zımba ile delinmiştir ve orta kısmına deri dikiş makine ile dikilmiştir. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 56

Ürün No	:	56
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Güçlü Deri. Yeni Mehmet fatih sultan Cad. No:411 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer kahverengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zımba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 57

Ürün No	: 57
İnceleme Tarihi	: 22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	: Güçlü Deri. Yeni Mehmet fatih sultan Cad. No:411 Gerede / Bolu
Ürünün Türü	: Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	: 4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) Temel Malzeme	: Vidala
b) Yardımcı Malzeme	: Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve dikiş

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer kahverengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin yüzeyinde sırim ile süsleme yapılmıştır. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 58

Ürün No	:	58
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Efeler Deri. Gerede Deri İhtisas OSB 5 Nolu Sokak No:3 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vidala
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Aplikasyon, boyama ve dikiş

Kullanılan Renkler : Taba ve derinin doğal rengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemer taba rengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin orta kısmına süet deri dikilmiştir. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 59

Ürün No	:	59
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Efeler Deri. Gerede Deri İhtisas OSB 5 Nolu Sokak No:3 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

- a) **Temel Malzeme** : Vaketa
- b) **Yardımcı Malzeme** : Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Taba ve kahverengi

Kompozisyon: Vaketa deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer taba rengi ve kahverengi deri boyası ile boyanmış ve leflefler sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

BİLGİ FORMU 60

Ürün No	:	60
İnceleme Tarihi	:	22.03.2019
Ürünün Bulunduğu Yer	:	Efeler Deri. Gerede Deri İhtisas OSB 5 Nolu Sokak No:3 14900 Gerede/Bolu
Ürünün Türü	:	Erkek Kemer
Ürünün Boyutları	:	4x100 cm.

Kullanılan Malzemeler

a) Temel Malzeme	:	Vidala
b) Yardımcı Malzeme	:	Perçin, kemer tokası.

Yüzey Süsleme Tekniği : Boyama ve baskı

Kullanılan Renkler : Kahverengi

Kompozisyon: Vidala deriden hazırlanmış kemerin yüzeyine baskı tekniği uygulanmıştır. Kemer kahverengi deri boyası ile boyanmış ve leflef sürülmüştür. Kemerin uç kısmına kemer tokası takılmış, son kısmına ise çarklı zimba yardımı ile delikler açılmıştır.

EK-2. Anket formu

Kaynak Kişi Bilgileri:

1- Cinsiyetiniz

a- Kadın b- Erkek

2- Yaşınız

a-20-25 b- 26-30 c- 31-35 d- 36-40 e- 41 ve üstü

3- Eğitim durumunuz

a- Okur-yazar değilim b- İlköğretim c- Lise d- Üniversite
e- Lisansüstü

4- Bu mesleği nasıl öğrendiniz?

a- Baba mesleği olduğu için
 b- Bu alanda eğitim aldığım için
 c- Usta-çırak ilişkisi
 d- Diğer

5- Kaç yıldır bu meslekle uğraşıyorsunuz?

a- 5 yıldan az
 b- 5-10 yıldır
 c- 10-15 yıldır
 d- 15-20 yıldır
 e- 20'den fazla

6- Bulduğunuz işyerinizdeki statünüz nedir?

a- İşletme sahibi
 b- İşletmeye ortak
 c- Tasarımcı
 d- Üretim elamanı
 e- Satış elemanı

7- Atölyede çalışan eleman sayısı

a- 1-2 kişi b- 3-5 kişi c- 6-10 kişi d- Daha fazla

Yöredeki El Sanatları ile İlgili Sorular:

1- Hammaddeyi nasıl temin ediyorsunuz?

- a- Kendi atölyelerimiz de yapıyoruz
- b- Cıvardaki atölyelerden temin ediyoruz
- c- Şehir dışından temin ediyoruz
- d- Diğer

2- Deri giyim aksesuarlarında en çok hangi deriyi tercih ediyorsunuz?

- a- Vaketa
- b- Kösele
- c- Süet deri
- d- Diğerleri

3- İşyerinizdeki deri giyim aksesuarları nelerdir?

- a- Çanta
- b- Kemer
- c-Takı
- d- Anahtarlık
- e- Sigaralık
- f- Para cüzdanı
- g- Diğer

4- Ürettiğiniz deri giyim aksesuarlarının tasarımını nasıl temin ediyorsunuz?

- a- Kendimiz tasarlıyoruz
- b- Tasarımcımız var
- c- Dergi, kitap, internet, fuar broşürleri ve kataloglardan yararlanıyoruz
- d- Diğer firmaların tasarımlarını takip ediyoruz

5- Satışını yaptığınız deri giyim aksesuarlarını nasıl temin ediyorsunuz?

- a- Kendi atölyemizde üretiyoruz
- b- Başka atölyelerden temin ediyoruz
- c- Yurt dışında sipariş ediyoruz
- d- Toptan sipariş veriyoruz
- e- Diğer

Ek-3. (devam) Anket formu

6- Elde ettiğiniz aylık kazancınız

a- 1000- 2000 TL

b- 2000- 3000 TL

c- 3000- 4000 TL

d- 4000- 5000 TL

e- 5000 TL' den fazla

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : ÇAĞLAYAN, Havva
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 09.03.1990, Ankara
Medeni hali : Bekar
Telefon : 0545 482 11 98
e-mail : havvacaglayan06@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi El Sanatları	2019
Lisans	Gazi Üniversitesi El Sanatları	2013
	Öğretmenliği	
Lise	Kalaba Kız Meslek Lisesi	2009

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2014-2019	Keçiören Belediyesi Meslek Edindirme Kursu	Öğretmen

Yabancı Dil

İngilizce

Sergiler

Çağlayan, H. (2019, 18-20 Nisan). 1. Uluslararası Karadeniz Sanat Kampı Etkinliği Sergisi, Giresun Üniversitesi, Şebinkarahisar, Giresun.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

